24-мĕш çул тухать. Хакĕ 10 пус.

1941
МАРТ
27
КĔÇНЕРНИКУН
72 (5787) №

Чăваш Коммуни

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН, ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН ХАÇАЧĔ.

КУЛЛЕН КИРЛĔ ТАВАРСЕМ ТАТА ВЫРĂНТИ ОРГАНИЗАЦИСЕН ПУÇАРУЛĂХĔ

Еçсыннисен материаллă тата культурăллă пурнăçне тăтăшах лайăхлатса пырас тĕлĕшпе пирĕн партипе правительство ывăнма пĕлмесĕр ĕçлеççĕ. Кăçалхи январĕн 9-мĕшĕнче СССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕ «Вырăнти чĕртавартан куллен кирлĕ таварсем тата продовольстви тăвассине ӳстермелли мероприятисем çинчен» йышăннă постановлени ĕçсыннисен материаллă пурнăçне малалла та лайăхлатса пырас ĕçре калама çук пысăк вырăн йышăнса тăрать. Вăл постановлени пире вырăнти хуçалăха вăйлăн аталантарса пыма, хамăрăн ресурссемпе пĕтĕмĕшпех усă курма питех те паха майсем туса парать.

СССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕ, çак историллĕ решение йышăнса, вырăнти промышленноçа сарса пырас тата куллен кирлĕ таварсем туса кăларас тĕлĕшпе вырăнти организацисем çине пысăк ответлăх хучĕç. Вырăнти организацисен çак ĕçре хăйсен пуçарулăхне, хăйсен организаторла пултарулăхне кăтартмалла, вырăнти чĕртавар ресурсисене пĕтĕмĕшпех палăртса, вĕсемпе мĕн май килнĕ таранах усă курма тăрăшмалла. Мĕншĕн тесен, çав «решени вырăнти промышленноçа татăклăнах ӳстерме кирлĕ условисене пурне те туса парать. Халĕ ĕнтĕ çак питех те кирлĕ ĕçĕн ăнăçлăхĕ вырăнсенчи партипе совет организацисен руководителĕсен тата вырăнти промышленноçпа промкоопераци работникĕсен пуçарăвĕнчен, вĕсем çине тăрса, пикенсе ĕçленинчен килет».

Çакна шута илсе, СССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕ вырăнсенчи партипе совет организацисене çак решение анлăн сӳтсе-явассине организацилеме, ăна пурнăçа кĕртме кирлĕ практикăллă мерăсене йышăнма хушса хăварчĕç.

СССР Совнаркомĕпе ЦК ВКП(б) постановленине пурнăçа кĕртес шутпа, Чăваш Обкомĕпе ЧАССР Совнаркомĕ хăйсен решенийĕнче республикăри тата районсенчи организацисене конкретлă кăтартусем пачĕç, вырăнти чĕртавартан куллен кирлĕ таварсем тата продовольстви туса кăларас тĕлĕшпе «большевикла тимлĕхпе, пуçаруллăн ĕçлеме, социализмла ăмăртăва сарса пыни урлă ĕç тухăçлăхне ӳстерме тата ĕç дисциплинине çирĕплетме» чĕнчĕç.

Партипе правительствăн çак паха решенине сӳтсе-явас ĕçе пирĕн республикăри ĕçсыннисем активлăн хутшăнчĕç. Вĕсем республикăри нумай резервсене уçса пачĕç, куллен кирлĕ таварсем ытларах туса кăларас тĕлĕшпе тумалли конкретлă мероприятисене палăртса хăварчĕç.

Унтанпа вăхăт икĕ уйăх ытла иртрĕ. Çак вăхăт хушшинче партипе правительствăн решенине пурнăçа кĕртес тĕлĕшпе республикăри хăшпĕр организацисемпе предприятисем сахал мар ĕçсем туса ирттерчĕç. Çĕмĕрлери «Красный Октябрь» артель куллен кирлĕ таварсем туса кăларма икĕ çĕнĕ цех организациленĕ. Çĕмĕрлери сутуилӳ отделенийĕ 134 сысна самăртас ĕçе тытăннă, 7 ĕнене тăрантарса сĕт суса илет. Çĕрпӳри профшкола икĕ уйăх хушшинче михĕсем çĕлемелли пир 1.102 метр, урайне сармалли тĕртнĕ ковер 392 метр туса кăларнă, çитец татăкĕсемпе усă курса ваттăллă одеялсем туса кăларма тытăннă. Канашри «Красный воин» артель иккĕмĕш мастерской организацилеме, металран тунă япаласене никельпе çутатакан предприяти организацилеме хатĕрленсе çитнĕ. «Авангард» артель хăмăтсем, ĕнерчĕксем тăвас ĕçе вăйлатса ярать. Шупашкарти опытлă вăрман хуçалăхĕ, пĕрремĕш квартал планне срокчен тултарса, 24 пин тенкĕлĕх куллен кирлĕ таварсем туса кăларнă. Çĕмĕрлери вăрман хуçалăхĕ пĕрремĕш квартал планне тултарнă, 80 пин тенкĕлĕх куллен кирлĕ таварсем туса кăларнă. Ку районри апат-çимĕç комбиначĕ те хăйĕн производствăллă планне тултарса ĕçлет.

Çапах та, куллен кирлĕ таварсем туса кăларас тĕлĕшпе пирĕн республикăри совет тата парторганизацисем чылайĕшĕ çителĕксĕр ĕçлеççĕ-ха. Вырăнсенчи хăшпĕр руководительсем çак ĕç çине сӳрĕккĕн пăхнă пирки, кăçал тума палăртнă паха мероприятисем хут çинчех юлаççĕ. Вырăнти чĕртавартан ĕçсыннисене куллен кирлĕ таварсем тата продовольстви туса кăларас ĕçе чăнласах тытăннă организацисен хисепĕ питех те сахал.

Хăшпĕр фактсене илсе кăтартатпăр. Вăрмана сыхлас тата йывăçсем лартас тĕлĕшпе ĕçлекен Управленине Чăваш Обкомĕпе ЧАССР Совнаркомĕ нумай тĕрлĕ таварсем туса кăларас ĕçе пуçăнма хушнăччĕ. Сăмахран, вăл Управленин рыдвансем туса кăларас ĕçе организацилемелле пулнă. Çак ĕçе халиччен те пурнăçа кĕртме тытăнман. Ку çеç мар-ха, Управлени куллен кирлĕ таварсем туса кăлармалли плана пĕтĕмĕшпе илсен те пĕрремĕш кварталта 40 процент ытларах кăна тултарнă. Вăрман хуçалăхĕсем ку тĕлĕшпе пихет те начар ĕçлеççĕ. Шупашкар вăрман хуçалăхĕ кăмрăк 30 тонна кăларас вырăнне 15 тонна çеç кăларнă, стройматериалсем хатĕрлес плана пачах та пурнăçа кĕртмен. Хĕрлĕ Чутай вăрман хуçалăхĕн 1000 штука туртасем, 390 штука урапа тукăнĕсем, 200 штука пĕкĕсем тата ытти те туса кăлармалла пулнă, анчах нихăшне те пĕр штука та туса кăларман. Кирери вăрман хуçалăхĕ халиччен туса кăларнă япаласене те тума чарăннă. Еçсем çакăн пек начар тăнине вăрман ĕçĕнчи работниксем объективлă сăлтавсемпе ăнлантарса пама пăхаççĕ. «Вăрман хатĕрлевĕ чăрмантарчĕ» теççĕ вĕсем. Анчах çакă вара вăрман ĕçĕнчи работниксен ĕçĕнче черетлĕх пуррине, вĕсем куллен кирлĕ таварсем туса кăларас ĕçе хакламаннине çеç кăтартса парать.

Вырăнти промышленность Халăх Комиссариачĕ те ку тĕлĕшпе питех те вăраххăн ĕçлет. Вăл ертсе пыракан предприятисем партипе правительство постановленине пурнăçа кĕртме большевикла хастарлăхпа тытăнманха. Çакна уйрăм фактсемпе кăтартса пама пулать. Илер акă райпромкомбинатсене организацилес ĕçе. Ку ĕç халиччене çителĕксĕр пулса пырать. Республикăра пурĕ те 8 комбинат кăна организациленĕ. Çĕрпӳре райгорпромкомбинат организацилес ĕç унта ĕçлеме кадрсем тупман пирки кăна чарăнса тăрать. Организациленĕ комбинатсем вара хăйсен ĕçне вăраххăн тытăнаççĕ. Çĕмĕрлери комбинатăн 32 тĕслĕ тавар туса кăлармалла пулсан, вăл халĕ чылайĕшне кăларма тытăнман. Уйрăмăнах çĕнĕ предприятисем организацилес ĕç начар пулса пырать. Çĕмĕрлере висĕ çĕнĕ предприяти тума палăртнă. Вĕсене кирлĕ стройматериалсене хатĕрлеме халĕ те тытăнман. Канашри премĕксем хатĕрлекен фабрикăра квас туса кăларассине организацилеме палăртнă. Анчах ку таранччен документсене те хатĕрлесе çитереймеççĕ. Хăшпĕр предприятисем государство паракан ссудăна илес ĕçре те сӳрĕклĕх кăтартаççĕ. Çĕмĕрлери Ширшов ячĕпе тăракан артель руководителĕсем хăйсене панă ссудăна илме тăрăшмаççĕ.

Вырăнти чĕртавартан куллен кирлĕ таварсем туса кăларакан предприятисен тепĕр çитменлĕхĕ çинчен чарăнса тăмалла. Çав предприятисенче куллен кирлĕ таварсем туса кăларас ĕçе хакламан руководительсем чылай-ха. Сăмахран, Çĕмĕрлери «Труженик» завод 1940 çулта пĕтĕм продукци туса кăларас плана 94,2 процент тултарнă, çав вăхăтрах куллен кирлĕ таварсем тăвас плана 89,4 процент кăна тултарнă. Мыслецри вăрман завочĕ мартăн 15-мĕш тĕлне хăйĕн пĕтĕм программине 88 процент тултарнă, куллен кирлĕ таварсем тăвассине вара мĕнпурĕ те 13 процент кăна тултарнă. Наркомместпромăн предпирятийĕсенчи çак тивĕççĕрлĕхе пĕтерме вăхăт ĕнтĕ. Еçсыннисене куллен кирлĕ таварсем туса кăларас ĕçе большевикла хаклама вĕренес пулать.

Наркомместпром хăй те питĕ çавăрнăçусăр ĕçлет. Предприятисене заданисем парса çитермен. Çĕнĕрен кăларма палăртнă таварсен образецĕсене уйăхшар вăхăт хушши çирĕплетмесĕр тытса усрать. Çак çитменлĕхсемех Апат-çимĕç Халăх Комиссариатĕнче те палăраççĕ.

Куллен кирлĕ таварсем туса кăларас ĕçре ассортиментсене суйласа илме пĕлни пысăк вырăн йышăнса тăрать. Çĕнĕ таварсем туса кăларма палăртнă чухне тата производство планне тунă чухне таварсем туса кăларакан предприятисен ĕçсыннисене мĕнле таварсем ытларах кирлине, мĕнле тавар рынокра çителĕксĕррине шута илмелле. Çакна вара чылай чухне асра тытмаççĕ. Çĕмĕрлере ачасем валли игрушкăсем халиччене Киров хулинчен, шахматсемпе доминосене Одессăран, кĕвентесене Сергач районĕнчен турттарса килеççĕ. Çав вăхăтрах ытти хăшпĕр таварсем сутăнмасăрах выртаççĕ. Мĕн çитмест-ха кунта? Е Çĕмĕрлере çав япаласене туса кăларма йывăç çук-и? Кунта чĕртавар ытлашшипех, кунта вырăнти организацисем ĕçсыннисен ыйтăвĕсене тата хăйсен интересĕсене шута илни çук. Çакăнтан вара производство предприятийĕсемпе суту-илӳ организацисен çыхăнăвне çирĕплетсе пырас ыйту тухса тăрать. Çак çыхăну халĕ чылай çĕрте пачах çук, вăл вăхăтран вăхăта кăна пулса пырать. Шупашкарти «Красный мебельщик» артель хыртан тунă пукансем тата пĕр вырăнлă гардеробсем туса тултарнă, анчах вĕсене хула çыннисем ыйтман пирки Чебторг илесшĕн мар. Çапла вара фабрикăн 35 пин тенкĕлĕх сĕтелсемпе пукансем сутăнмасăр выртаççĕ. Еçсыннисен ыйтăвне шута илсе, суту-илӳ организацисемпе çыхăнса ĕçленĕ пулсан, фабрика пысăк тăкаксем курас çукчĕ, вăл буфетсем, комодсем кăларас ĕç çине куçнă пулĕччĕ. Çакăн пек çитменлĕхсем ытти предприятисенче те тĕл пулаççĕ.

Пирĕн республикăра чĕртаварсен резервисем пысăк. Вĕсенчен тĕрлĕ таварсем туса кăларма пулать. Çакна тума вырăнсенчи совет тата парти организацисем большевикла хастарлăхпа тытăнни, çак ĕçе пысăк хака хуни кирлĕ. СССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕ «Вырăнти чĕртавартан куллен кирлĕ таварсем тата продовольстви туса кăларассине ӳстермелли мероприятисем çинчен» йышăннă историллĕ решенине хĕрӳллĕн пурнăçа кĕртсе пырасси — пирĕн малашнехи ĕçри пысăк задачăсенчен пĕри пулмалла.

Чăваш республикинчи колхозниксем СССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕн постановленине хĕрӳллĕн саламлаççĕ

Гектартан 100 пăтран кая мар тырă туса илме пулатпăр

Эпир, «Малалла» колхоз членĕсем ялхуçалăх культурисен тухăçлăхне тата выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхне ӳстернĕшĕн хамăр республикăри колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен партипе правительство йышăннă постановленине çавтери пысăк хастарлăхпа кĕтсе илтĕмĕр. Мĕнле савăнмăн-ха ĕнтĕ çавăн пек паха постановлени тухсан! Вăл тăрăшса ĕçлекенсен ĕçне пысăк хисепе хуни пулать. Çапла тунипе эпир чăн-чăнах тырпул тухăçлăхне, выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхне хăвăртăн ӳстерсе пыма пултаратпăр.

Иртнĕ çулта пирĕн колхоз гектар пуçне вăтамран 12 центнер тĕштырă туса илчĕ. Паллах, пур колхозниксем те тăрăшса, большевикла хастарлăхпа ĕçленĕ пулсан, тырпул тухăçлăхне татах та лайăхрах ӳстерме пулатчĕ. Ăна уйрăм бригадăсен ĕçĕнче те лайăх курма пулать. Анчах хăшĕсем колхоз производствинче çителĕксĕр ĕçлерĕç, çакă вара пире ытларах тырпул туса илме чăрмантарчĕ.

Халĕ эпир çуракине хатĕрленетпĕр. Тухăçлă тырпул туса илесси акана лайăх хатĕрленнинчен нумай килнине эпир лайăх пĕлетпĕр. Ку тĕлĕшпе уйрăмăнах иртнĕ çулта пулнă çитменлĕхсене шута илетпĕр. Паянхи куна колхоз ялхуçалăх машинисене пĕтĕмпех юсаса çитернĕ, вăрлăхсем çителĕклĕ, вĕсене сортланă. Кăçал уя 2000 лав ытла тислĕк кăлартăмăр, 49 центнер кĕл пухрăмăр; паллах, хăшпĕр çитменлĕхсем те пур-ха. Вĕсене эпир çитес вăхăтрах пĕтерме пултаратпăр.

Колхозăн сĕт-çу, сысна, сурăх, чăх-чĕп фермисем пур. Выльăх-чĕрлĕх усрамалли плана, лашасемсĕр пуçне, ытлашшипех тултарнă.

Партипе правительство постановленийĕ пире хытă хавхалантарать. Эпир кăçал тырпул тухăçлăхне иртнĕ çултинчен чылаях ӳстерме — гектартан 16 центнертан кая мар тĕштырă туса илме пултартăмăр. Çавна эпир лăнах пурнăçласса шанатпăр.

С. МАЙОРОВ.
Çĕмĕрле районĕнчи «Малалла» колхоз председателĕ.

Партипе совет активĕн канашлăвĕ

ЕЛЧĔК. Çак кунсенче партипе совет активĕн районри канашлăвĕ пулса иртрĕ. Канашлура ВКП(б) Чăваш Обкомĕн ялхуçалăх отделĕн заведующийĕ Чернов юлташ СССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕ «Ялхуçалăх культурисен тухăçлăхне тата выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхне ӳстернĕшĕн Чăваш АСС Республикинчи колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен» йышăннă постановлени тăрăх доклад туса пачĕ. Канашлăва пынисем доклада пысăк тимлĕхпе итлерĕç.

Пирĕн республикăри колхозсем сталинла пятилеткăсен çулĕсенче организаципе хуçалăх енчен чылай çирĕпленчĕç. Колхозсен обществăллă хуçалăхĕ çулран-çул ӳссе пырать. Малта пыракан колхозсем çулсеренех пысăк тухăçлă тырпул туса илеççĕ тата пысăк продуктивлă выльăх-чĕрлĕх ĕрчетеççĕ.

Малта пыракан колхозсемпе пĕрлех начар ĕçлекен колхозсем те пур-ха. Партипе правительствăн решенийĕ стахановецсемпе ударниксене хавхалантарать. Çĕнĕ йĕрке агротехникăллă тата зоотехникăллă мероприятисене ирттернĕ чухне кашни колхозникпе колхозницăна хăйне хушнă ĕçе тĕплĕн, тӳрĕ кăмăлпа тума хушать. Çĕнĕ йĕрке тырпул тухăçлăхне тата выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхне ӳстерме пулăшать.

Партипе совет активĕн канашлăвĕ СССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕ мартăн 13-мĕшĕнче йышăннă постановленине пĕрсаслă пулса ырларĕ, ăна кулленхи ĕçре тĕплĕн пурнăçа кĕртсе пыма пулчĕ.

Парти Елчĕк райкомĕ колхозниксемпе колхозницăсем хушшинче партипе правительствăн решенийĕ çинчен ăнлантарса пама районран колхозсене 24 агитатор кăларса ячĕ.

А. ДУДКИН.

Пысăк хавхалăхпа сӳтсе-яваççĕ

ÇĔМĔРЛЕ. (**Хамăр корр.**). Кашни колхозрах çĕнĕ хавхалăх. Каç пулсан, колхоз канцелярине-и, е вулав çуртне çынсем пухăнаççĕ. Часах СССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕ мартăн 13-мĕшĕнче йышăннă постановлени çинчен калаçма тытăнаççĕ.

Партипе правительство йышăннă постановленине тӳрĕ ĕçлекен кашни колхозник пĕтĕм чĕререн ырлать, унпа хавасланать. Çавăнпа пĕрлех вăл кăçал колхоз производствинче пĕр кун сиктермесĕр ĕçлеме пулать.

— Мĕншĕн савăнмăн-ха. Малашне мĕн чухлĕ тăрăшса ĕçлетĕн, паха результат тăватăн — тырă, выльăх-чĕрлĕх, укça çавăн чухлĕ ытларах илетĕн. Санăн ĕçӳ яланах хисепре пулать, — терĕ Пренешри «1-ое Мая» колхоз счетоводĕ Бардасов юлташ. — Постановлени тырпул тухăçлăхне, выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхне ӳстерме çул уçса парать. Иртнĕ çулта пирĕн колхоз вăтамран 15,65 центнер тĕштырă туса илчĕ. Тӳрех каламалла, пур бригадăсем те вăя хурса ĕçленĕ пулсан, тырпул тухăçлăхне эпир татах та ытларах ӳстерме пултарнă. III-мĕш бригада 16 центнер туса илчĕ. Çав вăхăтрах I—II-мĕш бригадăсем 14-шар центнер çеç илчĕç. Анчах тупăша пĕр пекех валеçсе панă. Малашне ĕнтĕ кун пек уравниловка пулмĕ, — терĕ вăл.

Ворошилов ячĕпе тăракан, «Волга», «Подборное» колхозсен членĕсем СССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕ йышăннă постановленипе паллашнă май, кăçал çанталăк кирек мĕнле тăрсан та тухăçлă тырпул туса илме пулаççĕ: Халĕ вĕсем çуракине тухма хатĕрленсе çитнĕ.

Партипе правительство йышăннă постановлени колхозниксен хастарлăхне хăпартрĕ. Постановление вăрман хатĕрлевĕнче ĕçлекенсем те активлăн сӳтсе-яваççĕ.

Татах та лайăхрах, тухăçлăрах ĕçлес килет

Ялхуçалăх культурисен тухăçлăхне тата выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхне ӳстернĕшĕн колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен ВКП(б) Центральный Комитечĕпе СССР Совнаркомĕ йышăннă постановлени пире çавтери савăнтарчĕ. Ку постановлени пире тухăçлăн ĕçлеме, ĕçри хастарлăха пĕрмаях ӳстерсе пыма пĕтĕм кăмăла çĕклесе ярать. Татах та лайăхрах, татах та тухăçлăрах ĕçлес килет.

Халиччен пулнă тĕрĕсмарлăх, уравниловкăпа обезличка, текех пулмаççĕ ĕнтĕ. Вĕсем ĕç тухăçлăхне хăпартма сахал мар чăрмантарса тăнă. Сăмахран, пирĕн фермăри ĕçсенех илер-ха. Фермăра икĕ бригада, анчах ĕнесем пĕр йышши пулин те ĕçсем пĕр пек мар. Иртнĕ çулта эпĕ вăтам шутпа кашни ĕнерен сĕт 1700 литр суса илнĕ. Уйрăм ĕнесенчен — «Сетка», «Пава» ĕнесенчен сĕт 2000—1300 литр суса илнĕ. Кунсăр пуçне пĕр пĕччен икĕ çул хушшинче 22 пăру ӳстертĕм. Манпа пĕрле ĕçлекен Челышкина юлташ сахалтарах — вăтам шутпа кашни ĕнерен сĕт 1600 литр суса илнĕ. Çĕнĕ закона иртнĕ çултах йышăннă пулсан, эпĕ 700 литр сĕт илме пултарнă.

Кăçал эпĕ Киров ячĕпе тăракан колхозри дояркăсемпе ăмăртса ĕçлетĕп. Кашни ĕнерен вăтам шутпа 1800-шер литр сĕт суса илессишĕн кĕрешетĕп. Унсăр пуçне çамрăк пăрусене пурне те пăхса ӳстерме сăмах патăм. Хамăн обязательствăсене пурнăçа кĕртетĕпех.

Мария ЛАПТЕВА.
Стрелецкри Буденный ячĕпе тăракан колхоз (Етĕрне р.).

Пит те тĕрĕс постановлени

СЕНТĔРВĂРРИ. Районри пур колхозсенче те ССР Союзĕн Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕ плансене ирттерсе тултаракан колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен йышăннă постановленине сӳтсе-яваççĕ. Ку постановленине колхозниксем туллин кăмăлпа ырласа йышăнаççĕ.

«Хĕрлĕ Çар» колхозра çак постановленине сӳтсе-явнă чухне выльăх-чĕрлĕх фермин заведующийĕ Роман Андреев юлташ сăмах каларĕ. Вăл çапла калать:

— Выльăх-чĕрлĕхсен продуктивлăхне ӳстерсе пырасси пĕтĕмпех фермăра ĕçлекенсенчен килет. 1939 çулта пирĕн колхозра кашни ĕнерен 360 литр кăна сĕт суса илнĕ. 1940 çулта фермăра ĕçлеме тăрăшакан колхозниксене уйăртăмăр. Вĕсем вара иртнĕ çулта кашни ĕнерен 1260 литр сĕт суса илчĕç. Халĕ ĕнтĕ плана ирттерсе тултарнăшăн хушса тӳлеççĕ. Эпир хамăрăн фермăри ĕнесенчен сĕт суса илес плана ирттерсе тултаратпăр!

Çавăн пекех «Шанчăклă çул» колхозра та постановленине хĕрӳллĕн сӳтсе-яврĕç. Ку колхозра çуракине хатĕрленес ĕç япăх пынă. Халĕ ĕнтĕ колхозниксем пурте çуракине хатĕрленес ĕçе тытăнчĕç. Вырăнти удобренисене хатĕрлес тĕлĕшпе уйрăмах тăрăшса ĕçлеççĕ.

ТИТОВ.

Социализмлă техникăн новаторĕсем

Пĕрремĕш степеньлĕ Сталинла премисем илнĕ паллă конструкторсемпе изобретательсем. Сулахайран сылтăмалла: Социализмлă Еçĕн Геройĕсем Ф. В. Токарев, А. С. Яковлев, В. Г. Грабин.

ТАСС фотохроники.

Комсомолецсен гимнастикăллă ăмăртăвĕсене ирттерес тĕлĕшпе ĕçлекен республикăри оргкомитетра

Ĕнер ВЛКСМ Обкомĕ çумĕнчи оргкомитетăн ларăвĕ пулса иртрĕ.

Оргкомитет шкулсем гимнастикăллă ăмăртăва ирттерме мĕнле хатĕрленесси çинчен Шупашкар хулинчи шкулсенчи физкультура преподавателĕсен: Миронова (1-мĕшпе 5-мĕш №-лĕ шкулсем), Семенов (2-мĕш №-лĕ шкул), Пахлова (3-мĕш №-лĕ шкул), Тихонова (4-мĕшпе 7-мĕш №-лĕ шкул), Шмелева (6-мĕш №-лĕ шкул) юлташсен тата физкультурăпа спорт ĕçĕсен хула комитет председателĕн Журавлев юлташăн доклачĕсене итлерĕ.

Докладсене итлесе сӳтсе-явнă хыççăн çакă палăрчĕ: Шупашкар хулинчи шкулсенчи физкультура преподавателĕсенчен хăш-пĕрисем гимнастикăллă ăмăртăва хатĕрленес ĕçрен пăрăнса тăнă. Массăллă агитаци ĕçне начар туса пыраççĕ, вĕренекенсене ăмăртăва сахал явăçтарнă. Спортинвентарьсемпе заняти ирттермелли пӳлĕмсене йĕркелемен. Ăмăртăва хатĕрленес ĕç 3-мĕш номерлĕ шкулта уйрăмах начар пырать. Унта халĕ те командăсем туман, тренировка ĕçне тытăнман.

ВЛКСМ хула комитечĕ тата физкультурăпа спорт ĕçĕсен хулари комитечĕ ку ĕçре шкулти комсомол организацисене çителĕксĕр пулăшса пыраççĕ. Çавăн пекех спорт обществисем те хăйсем шефа илнĕ шкулсенче начар ĕçлеççĕ («Спартак», «Большевик», «Красная звезда» т. ыт.).

Оргкомитет хулари шкулсенчи комсомол организацисене тата физкультура преподавателĕсене вăтам тата туллимар вăтам шкулсенче вĕренекенсене (13 çула çитнисене) пурне те гимнастикăллă ăмăртăва хутшăнтарма хушнă.

Çавăн пекех, оргкомитет шкулсенчи комсомол организацисене учительсемпе пĕрле вĕренекенсене пухса 1941 çулти мартăн 23-мĕшĕнче тухнă «Правда» хаçатăн «Гимнастикăна—йăлана» ятлă умстатьяна сӳтсе-явма, гимнастикăллă ăмăртăва лайăх хатĕрленсе ирттерес тĕлĕшпе шкул коллективĕсем хушшинче социализмлă ăмăртăва анлăн сарса пыма сĕннĕ.

Оргкомитет гимнастикăллă ăмăртăва хатĕрленес ĕç мĕнле пыни çинчен спорт обществисен руководителĕсен информацине итлерĕ. Оргкомитет спорт обществисене тата физкультура организацийĕсене пурне те гимнастикăллă ăмăртăва ирттерес ĕçре пулăшма районсене актив яма хушрĕ.

Гимнастика ăмăртăвне хатĕрленеççĕ

Шупашкарти пединститутра вĕренекен студентсем йĕлтĕрлĕ ăмăртусене ăнăçлăн вĕçлерĕç. Халь унти комсомолецсем гимнастика ăмăртăвне хатĕрленме тытăнчĕç. Комсомолецсене групăсене уйăрнă. Халь вĕсем, ВЛКСМ Центральный Комитечĕн программи тăрăх, тренировкăсем ирттереççĕ.

Институтри комсомолецсем гимнастика ăмăртăвĕнче хулара малти вырăна тухассишĕн кĕрешеççĕ.

И. СЕРГЕЕВ.

* * *

СЕНТĔРВĂРРИ. Çĕрйĕркелӳпе мелиораци техникумĕнчи комсомолецсем гимнастика ăмăртăвне тимлĕн хатĕрленеççĕ. Группăсене тата вĕсен командирĕсене уйăрнă. Ăмăртăва 60 çын хутшăнать.

Группа командирĕсем С. Трифонова, П. Сабанцев, Р. Еляков, А. Стожаров тата С. Новиков юлташсем тăрăшса ĕçлеççĕ. Вĕсем хăйсен групписенче кашни кунах тренировкăсем ирттереççĕ.

В. КОНСТАНТИНОВ.

* * *

Мартăн 25-мĕшĕнче Шупашкарти 1-мĕш номерлĕ типографинчи çамрăксен пухăвĕ пулса иртрĕ. Вăл пухура «Правда» обществин çуллахи вăхăтра спорт енĕпе тумалли массăллă ĕçсен планне тата комсомолецсен гимнастикăллă ăмăртăвне ирттересси çинчен сӳтсе-яврĕç.

Йĕлтĕрçĕсен хулари ăмăртăвĕ

ЕТĔРНЕ. Çак кунсенче хулари йĕлтĕрçĕсен ăмăртăвĕ пулса иртрĕ. Çанталăк ăшă тăнă пулин те, йĕлтĕрçĕсем аван результатсем кăтартрĕç.

Йĕлтĕрçĕсен ăмăртăвĕнче педучилищĕри физкультура отделенийĕ малти вырăна тухрĕ. Йĕлтĕрçĕсенчен Л. Абакумовăпа Г. Романов юлташсем лайăх тĕслĕхсем кăтартрĕç.

И. Тимонин.

ТАДЖИК ИСКУССТВИН ДЕКАДИ

Искусство ĕçĕсен СССР Совнаркомĕ çумĕнчи Комитечĕн председателĕпе М. Б. Храпченко юлташпа калаçни

СССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕ Искусство ĕçĕсен Комитетне апрелĕн 12-мĕшĕнчен пуçласа Мускавра таджик искусствин декадине ирттерме ирĕк панă. Çакă вăл—совет искусствин пурнăçĕнчи пысăк праçник.

Декада кунĕсенче совет общественноçĕ Таджик СС Республикинчи музыка искусствипе, вокальнăй искусствăпа, хореографи, драма искусствипе тата изобретательнăй искусствăпа лайăх паллашма пултарать. Декадăна хутшăнма Мускава 750 çын килеççĕ.

Декада программинче Государствăн Таджикистанри операпа балет театрĕн спектаклĕсем тĕп вырăн йышăнса тăраççĕ. Спектакльсене СССР Пысăк театрĕн филиалĕн сцени çинче кăтартаççĕ. Москвичсем «Восстание Восе» ятлă интереслă опера кураççĕ (либреттине çамрăк поэтсем Турсун-Задэ тата Дехоти çырнă, музыки Баласаняннăн). Çак оперăна халăхăн анлă сарăлнă поэми тăрăх çырнă. Поэма иртнĕ ĕмĕрти 80-мĕш çулсенче дехкансем Бухара эмирне хирĕç пуçланă восстание ертсе пынă легендарлă герой Восе çинчен каласа парать. Баласанянпа Бобокалановăн «Кузнец Кова» ятлă опери (либреттине поэт Лахути Фирдоусин «Шах-Намэ» поэми тăрăх çырнă) ремесленниксемпе дехкансем шах пусмăрне хирĕç восстани туни çинчен каласа парать. Музыкăллă представлени «Лола» («Тюльпан») колхозри çуркунне праçникне сцена çинче кăтартса парать. Çак произведенире (либретти Саид Мурадовăн, музыки Баласанянпа Урбахăн) таджиксен музыкăпа ташă фольклорĕпе анлăн усă курнă. Çавăн пекех таджиксен нациллĕ пĕрремĕш балетне—«Две розы» балета кăтартса параççĕ, унăн музыкине Ленский çырнă.

Художествăллă театр филиалĕн сцени çинче Таджикистанри Лахути ячĕпе тăракан академиллĕ драма театрĕн выступленийĕсем пулаççĕ. Çамрăк драматург Улуг-Заде çырнă «Краснополочники» пьеса таджик халăхĕ басмачсене хирĕç кĕрешнине кăтартса парать. Драматургсем Пир Мухамед-Заде тата Волькенштейн Фирдоуси материалĕсем тăрăх «Рустам и Зохраб» пьеса çырнă. Декадăри драмăллă виççĕмĕш спектакль—Шекспирăн Отелло трагедийĕ, ăна таджик чĕлхи çине поэт Лахути куçарнă.

Декадăн юлашки концерчĕ совет общественноçне таджик халăхĕн вокальнăй искусствипе, музыкăпа хореографи искусствипе паллаштарать. Юлашки концерта декада участникĕсем пурте хутшăнаççĕ, унăн программинче таджиксен юрăпа ташă ансамблĕн, Памирти юрăпа ташăн этнографиллĕ ансамблĕн, халăх инструменчĕсен оркестрĕн, рубабисткăсен хĕрарăм ансамблĕн выступленийĕсем пулаççĕ.

Хĕвелтухăçĕнчи культурăсен государство музейĕнче таджиксен изобразительнăй искусствин выставки усăлать. Унăн пĕр разделĕнче живопись произведенийĕсем пулаççĕ. Халăх пултарулăхĕн образецĕсем пысăк вырăн йышăнаççĕ. Фото валли ятарласах пĕр раздел пулать, унти фото-ӳкерчĕксем Таджикистанри социализм строительствипе паллаштараççĕ.

Таджик искусствин декади Октябрьти социализмлă аслă революци чĕртсе тăратнă таджик халăхĕ культура строительствинче тунă çĕнĕ çитĕнӳсене кăтартса парать. (ТАСС).

ПАРТИ ПУРНӐҪӖ

Парти речӗн тасалӑхӗшӗн куллен тӑрӑшмалла

Предприятире, колхозра, совет учрежденинче тӳрӗ кӑмӑлпа ӗҫлекен, ӗҫ ҫине социализмла пӑхакан кашни ҫын хӑй коммунизм ӗҫне чӗререн паранӑннине Ленин—Сталин парти ретне кӗнипе кӑтартма тӑрӑшать. Ӗҫҫыннисен большевиксен парти ретне кӗрес туртӑмӗ питӗ пысӑк. Анчах та пирӗн парти хӑйӗн ретне малта пыракан ҫынсене кашнине уйрӑмӑн суйласа илет, юрӑхсӑррисене парти ретӗнчен тасатать. Ҫавӑнпа та кашни парторганизацин парти ретне таса тытассишӗн куллен тӑрӑшмалла, шанчӑксӑр ҫынсене большевиксен парти ретне кӗрсе кайма май памалла мар.

1940 ҫулта партин Шупашкар хулинчи организацийӗ хӑйӗн ретне 277 ҫынна кандидата, 266 ҫынна члена илнӗ. Парти ретне производствӑра тата обществӑллӑ ӗҫре хӑйсене лайӑх енчен кӑтартнӑ, коммунизм ӗҫне чӗререн паранӑ ҫынсене илнӗ. Парти ретне кӗнисен шутӗнче Хасан кӳлли районӗнче Япони самурайӗсене хирӗҫ паттӑррӑн ҫапӑҫнӑшӑн Совет правительстви Ленин орденӗ парса наградӑланӑ Г. Ф. Хрусталев, ялхуҫалӑх институтӗнчи отличник И. М. Михайлов, ялхуҫалӑх институчӗн научнӑй работникӗ Н. С. Тураев, РСФСР тава тивӗҫлӗ учительници Черпанова юлташсем пур.

Анчах та, парти ретне ҫӗнӗ членсем илес ӗҫре ҫитменлӗхсем те чылай-ха. Хӑшпӗр пуҫламӗш парторганизацисем ҫак питӗ пысӑк ӗҫ ҫине ответсӑр пӑхаҫҫӗ, партие кӗме заявлени панӑ ҫынна тӗплӗн сӑнаса вӗренмесӗрех, васкаса илеҫҫӗ, парти речӗн тасалӑхӗшӗн тӑрӑшмаҫҫӗ.

Типографинчи пуҫламӗш парторганизаци С. ятлӑ ҫынна ВКП(б) кандидатне илнӗ. С. парти ретӗнче пулнӑ, вӑл унтан хӑй ирӗкӗпе тухнӑ. Парторганизаци тата рекомендаци паракан коммунистсем: Уханов, Андреев, Климентов юлташсем ҫак ыйтупа интересленмен, хӑйсем рекомендаци паракан кам пулнине тӗплӗн пӗлмен. ВКП(б) горкомӗ ҫакна палӑртсан, рекомендаци паракансем хӑйсен рекомендацине каялла илеҫҫӗ, пуҫламӗш парторганизаци те хӑйӗн решенине улӑштарать. Ҫакнашкал фактсем Осоавиахим Центральный Советӗнчи тата ытти пуҫламӗш парторганизацисенче те пур.

Хӑшпӗр коммунистсем рекомендацисемшӗн нимӗнле ответлӑх та туймаҫҫӗ. ВКП(б) членӗ Кирюшкин юлташ 1940 ҫулта партие кӗме 11 ҫынна рекомендаци панӑ. Ҫак юлташсенчен хӑш-пӗрин ӗҫлӗ тата политикӑллӑ качествине Кирюшкин юлташ тӗплӗн пӗлмен. Сӑмахран, вӑл прогул тунӑшӑн судпа айӑпланнӑ Александрова партие кӗме рекомендаци панӑ. ВКП(б) членӗ Хомский (хула Совет исполкомӗ) хӑй партире икӗ ҫул кӑна тӑрать пулин те, рекомендаци панӑ.

Ялхуҫалӑх институтӗнчи парторганизацинчи коммунист Игнатьев юлташ ӗҫсе ӳсӗрӗлсе ҫӳрекен ҫынна рекомендаци панӑ пулнӑ.

Рекомендаци парас ӗҫ ҫине ҫиелтен пӑхакан коммунистсене Устав хушнӑ тӑрӑх ответ тыттарас пулать. Парти речӗн тасалӑхӗшӗн кашни парторганизацин, кашни коммунистӑн куллен кӗрешмелле. Ку вӑл партие ҫӗнӗ членсем тата кандидатсем илес ӗҫе ВКП(б) Уставӗ хушнӑ тӑрӑх туса пымаллине пӗлтерет.

В. КАРЗАНОВ.

Партвзыскани илнӗ коммунистсем ҫинчен манмалла мар

Парти членӗпе кандитачӗ ҫине взыскани хуни вӑл тунӑ йӑнӑшсене тӳрлетме, устава ҫирӗп пӑхӑнса ӗҫлеме хушать. Взыскани илнӗ коммунист ҫине ҫиелтен пӑхма юрамасть, ӑна партиллӗ-политикӑллӑ ӗҫе куллен хутшӑнтармалла, тунӑ йӑнӑша хӑвӑрт тӳрлетме пулӑшмалла.

1940 ҫулти апрель уйӑхӗнче ВКП(б) Чӑваш Обкомӗн бюровӗ Вӑрмар райкомӗн коммунистсем ҫине партвзыскани хурас ӗҫри ҫитменлӗхӗсене кӑтартса панӑччӗ. Парти Обкомӗ хӑйӗн решенийӗнче Вӑрмар райкомӗ взысканисем хурас ӗҫ ҫине час-часах тимлӗн пӑхманнине, взыскани илнӗ коммунистсене тунӑ йӑнӑшсене тӳрлетме тивӗҫлипе пулӑшманнине кӑтартса панӑччӗ. Унтанпа вӑхӑт нумай иртрӗ. 1940 ҫулти апрель уйӑхӗ тӗлне районри парторганизацинче взыскани илнӗ коммунистсем 12,8 процент пулнӑ пулсан, халӗ вӗсен хисепӗ 9,2 процента ҫити чакрӗ. Анчах та ку цифра питӗ пысӑк. Районри парторганизацинче 1935—1938 ҫулта партвзыскани илнӗ коммунистсем те пур. Вӗсен шутне Тихонов тата Кучерук юлташсем кӗреҫҫӗ. Ҫак фактсем парти райкомне те, ҫавӑн пекех пуҫламӗш парторганизацисене те взыскани илнӗ коммунистсем хушшинче ӗҫлессине лайӑхлатма тата вӗсем тунӑ йӑнӑшсене тӳрлетме куллен пулӑшса пыма хушаҫҫӗ.

Взыскани илнӗ коммунистсем ҫинчен манма юрамасть. Вӗсем мӗнле ӗҫленипе, вӗреннипе, хӑйсене обществӑра тата йӑлара мӗнле тытнипе, партиллӗ порученисене мӗнле пурнӑҫланипе куллен интересленмелле. ВКП(б) Вӑрмар райкомӗ взыскани илнӗ коммунистсем тӳрленсе пынине шута илсе иртнӗ ҫулта 11 коммунист ҫине хунӑ взысканисене каялла илнӗ, вӗсен шутӗнче парти райкомӗ хӑй пуҫарнипе взысканисене пӑрахӑҫа кӑларнисем те чылай. Ҫавӑн пекех парти райкомӗ пуҫламӗш парторганизацисен пухӑвӗнче сӳтсе-явмасӑрах коммунистсем ҫине взыскани хурас практикӑна та пӗтерчӗ.

Взыскани илнӗ коммунистсен хисепӗнче ӗҫкӗ-ҫикӗне ерсе тата парти документчӗсене ҫухатса парти дисциплинине пӑснисем пур. Парти райкомӗ юлашки вӑхӑтсенче коммунистсен хушшинчи ҫак чир-чӗрсене хирӗҫ кӗрешессине пысӑк ӗҫ тесе шутлать, пуҫламӗш парторганизацисене те ҫакнах вӗрентет.

Коммунистсем ҫине взыскани хурас тата взыскани илнӗ коммунистсем хушшинче ӗҫлес ӗҫре ҫитменлӗхсем ҫук теме иртерех-ха. Уйрӑм пуҫламӗш парторганизацисем ҫак ӗҫ ҫине нимӗн ответсӑр пӑхаҫҫӗ. Чугунҫул станцинчи пуҫламӗш парторганизацинчи 6 коммунистран тӑваттӑшӗн ҫине 1940 ҫулта взыскани хунӑ. В. Никифоров коммунистӑн тӑватӑ взыскани. Кунашкал фактсем татах та пур. Ҫаксем пурте кашни парторганизацин коммунистсен кунҫулӗ ҫине тимлӗн пӑхма, взыскани илнӗ коммунистсене тунӑ йӑнӑшсене тӳрлетме куллен пулӑшма кирли ҫинчен калаҫҫӗ.

И. ЗАЙЦЕВ.

Харпӑрхӑй тӗллӗн вӗренеҫҫӗ

ОКТЯБРЬСКОЕ. Энӗш-Кӑршкари Ворошилов ячӗпе тӑракан колхоз ҫуменчи комсомол комитечӗ комсомолецсем хушшинче «ВКП(б) историйӗн кӗске курсне» вӗренессине аван йӗркеленӗ. Ку организацире 17 комсомолец парти историне харпӑрхӑй тӗллӗн вӗренеҫҫӗ.

Комсомолец Румянцев «ВКП(б) историйӗн кӗске курсне» IV-мӗш сыпӑк таран вӗреннӗ. Мӗн вӗреннине асра тытма вӑл тӗплӗ конспектсем ҫырса пырать. Ҫавӑн пекех комсомолка З. Ильина та тӑрӑшса вӗренет. Вӑл V-мӗш сыпӑка ҫитнӗ. Комсомолецсем час-часах пӗрле пухӑнса парти историйӗн ыйтӑвӗсем тӑрӑх юлташла калаҫусем ирттереҫҫӗ.

Ф. ПЕТРОВ.

Пирвайхи ҫулти ӗҫсем

(Ҫамрӑк учитель ҫырӑвӗ)

Эпӗ ҫамрӑк учитель. Иртнӗ кӗркуннерепе Тавӑшкассинчи (Ҫӗрпӳ р.) туллимар вӑтам шкулӑн тӑваттӑмӗш класӗнче вӗрентетӗп.

Малтанхи вӑхӑтра манӑн класри вӗренекенсем хушшинче дисциплина япӑхчӗ тата чылайӗшӗ тӑват-пилӗк предметпа вӗренӳре ӗлкӗрсе пыраймастчӗҫ. Пӗрремӗш ҫурҫулӑн вӗҫӗнче 25 вӗренекенрен ӗлкӗрсе пыраканнисем 12 ача кӑна пулчӗҫ.

Ҫавӑнпа та малтанхи вӑхӑтра йывӑрлӑхсем чылай тӗл пулатчӗҫ. Хӑнӑху ҫук пирки урок планӗсене тума та йывӑрччӗ. Ку йывӑрлӑхсене ҫӗнсе пыма мана шкул директорӗ Миронов юлташ нумай пулӑшрӗ.

Вӗренӳ ҫулӗн виҫҫӗмӗш чӗрӗкӗн вӗҫӗ тӗлне чылай ҫитӗнӳсем турӑм.

Класра пурӗ 28 ача вӗренеҫҫӗ (пӗлтӗр вӗренме пӑрахнӑ ачасене те шкула явӑҫтарнӑ). Вӗсенчен 97,6 проценчӗ шкула пӗр сиктермесӗр ҫӳреҫҫӗ. 90 процента яхӑн вӗренӳре ӗлкӗрсе пыраҫҫӗ. Вӗренӳре ӗлкӗрсе пырайманнисем 3 ача юлчӗҫ. Отлично вӗренекенсен йышӗ те ӳссе пырать. А. Тимофеева, Р. Егорова, А. Егорова, Н. Федотова, С. Никитин, Н. Антонов, Л. Григорьев, М. Семенов отлично вӗренеҫҫӗ. Ҫак вӗренекенсем чи дисциплинӑллисем, вӗсем урока яланах тӗплӗн хатӗрленсе пыраҫҫӗ. Вӗсем вӗренӳ ҫулӗ пуҫланнӑранпа та 1 сехет те занятирен юлман.

Эпӗ час-часах ачасемпе калаҫусем туса ирттеретӗп, хаҫатсем вуласа паратӑп. Манӑн класра вӗренекенсенчен 15 ача тӗрлӗрен хаҫатсем ҫырӑнса илеҫҫӗ. Вӗсем хаҫатсене йӗркеллӗ вулаҫҫӗ, мӗн ӑнланманнине ыйтса пӗлеҫҫӗ. Вӗренӳре ӗлкӗрсе пырайман ачасемпе уйрӑммӑн ӗҫлетӗп, килӗсене кайса урок вӗренме пулӑшатӑп. Вӗсене урок хыҫҫӑн хӑварса вӗрентетӗп тата ашшӗ-амӑшӗсемпе час-часах калаҫатӑп.

Малашне эпӗ ӗҫри ҫитменлӗхсене пӗтерме, пур ачасене те вӗренӳре ӗлкӗрсе пыракан тума тата вӗсене тӑваттӑмӗш класран пилӗкмӗш класа куҫма хатӗрлесе ҫитерме пулатӑп.

Петр МАКАРОВ.

Паспорт йӗркине ҫирӗппӗн пӑхӑнас пулать

Паспорт вӑл ҫын камне ӗнентерекен пӗртен-пӗр документ пулса тӑрать. Хуласенче, промышленность предприятийӗсенче, район центрӗсенче, МТ Станцисенче т. ыт. ҫавнашкал вырӑнсенче пурӑнакан 16 ҫула ҫитнӗ кашни ҫынах паспорт илме тивӗҫлӗ. Пирӗн республикӑра хӑшпӗр ҫынсем ҫак йӗркене ӑнланса илеймен-ха. Предприятисемпе учрежденисем те хӑйсен работникӗсен паспорчӗсене тӗрӗслесе тӑмаҫҫӗ. Ӗҫе илнӗ чухне срок тухнӑ паспортлӑ е пачах та паспорт илмен ҫынсенех ӗҫе йышӑнаҫҫӗ.

Паспорт памалли йӗркесем тӑрӑх, учрежденисен хӑйсен работникӗсен паспорчӗсем ҫине ӑҫта ӗҫлени ҫинчен паллӑ тумалла. Хӑшпӗр учрежденисем ҫак йӗркене пӑхӑнмаҫҫӗ. Паспорт илнӗ ҫынсен те хӑйсем хваттерте ӑҫта пурӑнни ҫинчен паллӑ тутармалла. Пӗр ҫӗртен тепӗр хваттере куҫнӑ чухне те пӗр талӑк хушшинче паллӑ тутармалла. Ҫак йӗркене ҫирӗппӗн пурнӑҫласа пыни кирлӗ.

Шупашкарти пристань начальникӗ пӗр работнике паспортсӑрах ӗҫе илнӗ. Ҫавӑн пекех столовӑйсемпе ресторансен трестӗнче те паспортсӑр ҫынсене ӗҫе илнисем пулнӑ. Асӑннӑ организацисен руководителӗсене паспорт законне пӑснӑшӑн штраф тӳлеттермелле тунӑ. Кунсӑр пуҫне уйрӑм ҫынсене те ҫурт кӗнеки ҫине вӑхӑтра ҫырӑнманшӑн ответ тыттарнӑ.

Паспорт ҫинчен кӑларнӑ йӗркесене пӑсма никама та ирӗк паман. Ку закона ҫирӗппӗн пурнӑҫа кӗртес пулать.

И. ВОТЯКОВ.

Штурмовщина—сиенлӗ йӑла

Канашри вагонсем юсакан завод йӗркеллӗ ӗҫлеме, плана кунсерен тултарса пыма вӗренсе ҫитеймен-ха. Ялан тенӗ пекех халиччен ҫапла пулнӑ: уйӑхри план ҫинчен уйӑхӑн малтанхи кунӗсенче тин калаҫма тытӑнаҫҫӗ. Шутпала партин Пӗтӗм Союзри XVIII конференцийӗ пулса иртнӗ хыҫҫӑн заводӑн хӑйӗн ӗҫне урӑхлатса ҫӗнетмелле пулнӑ. Анчах ӗҫсем халӗ те кивӗллех пулса пыраҫҫӗ-ха. Март уйӑхӗнче ӗҫлеме мартӑн 3-мӗшӗнче ҫеҫ хатӗрленме тытӑннӑ.

Завод февраль уйӑхӗнчи плана тултараймарӗ, тӑван ҫӗршыва 51 вагон юсаса параймарӗ. Вагонсем юсас ӗҫе уйрӑм пайсем татса параҫҫӗ. Апла пулсан та заводра уйрӑм пайсене малтанах хатӗрлес тӗлӗшпе йӗркесӗрлӗхсем пулса пыраҫҫӗ. Ҫакна ҫирӗплетме февраль уйӑхӗнчи тӗслӗхе илсе кӑтартма пулать. Производствӑллӑ отдел февралӗн 4-мӗшӗнче кӑна подсобный цехсене уйрӑм пайсем хатӗрлеме спецификаци панӑ. Февралӗн 20-мӗшне ҫитиччен вара заводра пӳтлӗн ӗҫлени пулман. Сӑмахран, вагоностроительный цех иккӗмӗш вунӑкунлӑхра пӗр вагон та кӑларман. Цех 17 кун хушши талӑкри графика тултарса пыман. Уйӑх вӗҫӗнче вара штурмовщина пуҫланнӑ. Цех начальникӗсемпе мастерсем икшер смена ӗҫленӗ. Заводӑн начальникӗ Поздняков юлташ штурмовщина завод кая юлнине пӗтермелли майсенчен пӗри, тесе шутлать.

Заводри штурмовщина ялан тенӗ пекех канашлусем туса шавланипе пуҫланать.

Завод ҫакнашкал положенине мӗншӗн кӗрсе ӳкни цех начальникӗ Трухин юлташ февралӗн 20-мӗшӗнче иртнӗ канашлуран лайӑх курӑнать. Мастерсене пухса Трухин юлташ вӗсен доклачӗсене итлет. Иккӗмӗш смена валли план палӑртаҫҫӗ. Мастерсем производствӑллӑ отделтан кирлӗ пайсене ҫителӗклӗ таран пама ыйтаҫҫӗ.

— 7/8 дюймлӑ болтсем кирлӗ, — тет мастер Талызинский юлташ.

— Унашкал болтсем пирӗн ҫук,—тесе ответлет пайсем хатӗрлес тӗлӗшпе ӗҫлекен мастер Андреев юлташ. Талызинский юлташ отбойнӑй кӗскерех пружинӑсем ыйтать. Пружинӑсене хатӗрленӗ, анчах вӗсем вӑрӑмрах пулнӑ. Кун пирки производствӑллӑ отделпа виҫӗ кун хушши калаҫнӑ, отдел начальникӗ Никитин юлташ та пӗлнӗ. Ҫапах та пружинӑсене хатӗрлесе парайман.

— Планпа кунсерен темиҫе вагон кӑлармалла,— тет Демкин юлташ,—анчах подшипниксем ҫук пирки гондолӑна хатӗрлесе ҫитерейме.

Канашлу хыҫҫӑн цехсенчи диспетчерсем, производствӑллӑ отдел работникӗсем Белов тата Лукин юлташсем цехсем тӑрӑх ҫӳренӗ, пайсем шыранӑ, вӗсене тупса пама ыйтнӑ.

Диспетчер Рыжков юлташ тимӗрҫӗ цехӗнче. Унӑн аллинче мӗнле пайсем кирлине тунӑ список, вӑл списокра 20 тӗрлӗ пай шутланать. Рыжков юлташ цех начальникӗн заместителӗнчен Малыгин юлташран списокра кӑтартнӑ пайсене паянах туса пама ыйтать.

Цехра пайсене кӗтеҫҫӗ. Ҫулйӗрсене вагонсемпе тултарнӑ, вагонсене ремонта лартма вырӑн та ҫук, юсаса пӗтерсе кӑларма пайсем ҫитмеҫҫӗ. Пӗр ледникке февралӗн 14-мӗшӗнче юсаса кӑларма планланӑ, ҫавах кӑларман. Ҫапла Канашри вагонсем юсакан заводра ку вӑхӑтченех штурмовщинӑпа килӗшеҫҫӗ, анчах вӑл та ӗҫе лайӑхлатма пулӑшни курӑнмасть.

Партин Пӗтӗм Союзри XVIII конференцийӗн решенийӗсем предприятисенче штурмовщинӑна пӗтерме, график тӑрӑх ӗҫлесе плана кашни кун йӗркеллӗ тултарса пыма хушаҫҫӗ. Апла пулсан та заводра график ҫук-ха, плансем ҫаплах тулмасӑр юлаҫҫӗ.

Канашри вагонсем юсакан заводӑн хӑйӗн ӗҫне тӗпренех ҫӗнетсе урӑхлатмалла. Плана кулленех кашни цех, кашни смена, бригада тӑрӑх тултарса пымалла. Штурмовщинӑпа ӗҫлессине тӗп тумалла.

И. КОРНИЛОВ.

ВКП(б) Канаш райкомӗн инструкторӗ.

Квартал планне срокчен тултарнӑ

Партин XVIII конференцийӗ йышӑннӑ решенисене тӗплӗн вӗреннӗ хыҫҫӑн пирӗн «Красный воин» артель коллективӗ хӑйӗн умне производство планне кашни кун пур ассортиментсем тӑрӑх та тултарса пырас задачӑна лартрӗ. Ҫакна пурнӑҫа кӗртессишӗн цехсем пӗр-пӗринпе ӑмӑртса ӗҫлеме пуҫларӗҫ.

Унтанпа уйӑх иртрӗ ӗнтӗ. Уйӑх хушшинче коллектив хӑйӗн умне лартнӑ задачӑна пурнӑҫа кӗртес тӗлӗшпе чылай ӳсӗмсем турӗ. Халӗ ҫӗвӗ ҫӗлекен, трикотажнӑй, сӑрлакан цехсем производствӑллӑ плана йӗркеллӗ тултарса пыраҫҫӗ. Ҫӗвӗ ҫӗлекен цехра юлашки 5—6 кун хушшинче цех заведующийӗ Зиновьев юлташ пуҫарнипе ватка тумтирсем ҫӗленӗ ҫӗрте конвейер системи ҫине куҫнӑ. Ку лайӑх результатсем пачӗ. Сӑмахран, конвейер системи ҫине куҫиччен фуфайка ҫӗлеме 302 минута иртнӗ. Халӗ фуфайка 11 ҫын алли витӗр тухать, ӑна 208 минутӑра ҫӗлесе пӗтереҫҫӗ. Ҫапла ӗҫ тухӑҫлӑхӗ 31 процент ӳснӗ.

Артель мартӑн 15-мӗшне пӗрремӗш кварталти плана 163 процент тултарчӗ. Продукци пахалӑхне лайӑхлатнӑ, брак чакнӑ. Анчах кусем артель пур енӗпе те лайӑх ӗҫленине пӗлтермеҫҫӗ-ха.

Артель ӗҫне халӗ те ҫӗнетсе йӗркелесе ҫитермен. Плана суту-илӳ, фотографи, парикмахерски, атӑ-пушмаксем тӑвасси тата юсасси енӗпе ӑнӑҫлӑн тултарса пыраймастпӑр. Атӑ-пушмаксем тӑвакан цех чӗртаварсем ҫителӗклӗ пулман пирки плана тултараймасть. Брака пӗтӗмпех пӗтермен.

СССР Совнаркомӗпе ВКП(б) Центральный Комитечӗ вырӑнти чӗртавартан куллен кирлӗ таварсем туса кӑларассине ӳстересси ҫинчен йышӑннӑ постановленине пурнӑҫа кӗртес май кӑҫал эпир ҫӗнӗ производствӑсем организацилеме палӑртрӑмӑр. Пирӗн резинӑран тунӑ япаласене юсакан, коверсем тӑвакан производствӑсем уҫмалла. Вӗсене иккӗшне те уҫнӑ. Ку таринччен 56 ковер туса кӑларнӑ. Пирӗн 40 сысна самӑртмалла. Халӗ 12 сысна ҫеҫ пур-ха. Точнӑй механика мастерскойне аслатма тытӑнман.

Пирӗн коллектив хӑйӗн умӗнче тӑракан задачӑна ӑнӑҫлӑн тата пысӑк пахалӑхпа пурнӑҫа кӗртес шухӑш-кӑмӑлпа пурӑнать. Ӑна вӑл практикӑллӑ ӗҫре ҫирӗплетсе парӗ.

М. КОРЧАГИН.

Канашри «Красный воин» артель председателӗ.

Колхоз производствинче ӗҫлекен комсомолецсем

ЕТЕРНЕ. Комсомолӑн Кӑтаршри «Пионер» колхозри пуҫламӗш организацийӗ колхоза кулленхи ӗҫре лайӑх пулӑшса пырать. Комсомолецсем ҫуракине хатӗрленес тӗлӗшпе тӑрӑшса ӗҫлерӗҫ. Колхозри тимӗрҫӗ-комсомолецсем Федоровпа Николаев юлташсем ялхуҫалӑх машинисене пысӑк пахалӑхпа юсаса пӗтерчӗҫ. Лаша кӳлмелли хатӗрсене юсас тӗлӗшпе те комсомолецсем начар мар ӗҫлерӗҫ. Уйра юр тытас вырӑнти удобренисем хатӗрлес тата вӑрлӑхсене сортласа акма юрӑхлӑ кондицине лартас тӗлӗшпе комсомолецсем ыттисене пример кӑтартса пычӗҫ.

М. ИВАНОВ.

Пайщиксем сельпосен ӗҫӗнчи пысӑк ҫитменлӗхсене палӑртаҫҫӗ

(Редакцине килнӗ ҫырусем тӑрӑх)

Хальхи вӑхӑтра потребкооперацинчи управлени тата контроль органӗсен отчетпа суйлав кампанийӗ пырать. Отчетсемпе суйлавсен пухӑвӗсем сельпосемпе райпотребсоюзсен ӗҫӗсене хыттӑн тишкӗрсе пысӑк ҫитменлӗхсене палӑртаҫҫӗ. Потребкооперацисенчи чи пысӑк ҫитменлӗх вӑл—растратӑсем пулса тӑраҫҫӗ. Пухусенче ҫак пысӑк ҫитменлӗхе пӗтересси ҫинчен ытларах калаҫҫӗ те ӗнтӗ. Сӑмахран, Асхвари (Канаш р.) сельпон Сухайкассинчи отделенинче 1940 ҫулта 2 пин тенкӗ, Асхвари отделенинче 1700 тенкӗ растрата тунӑ. Апла пулсан та, айӑплисене—растратчиксене паян куна ҫитсе те ответ тыттарман. Растрата укҫисене сельпо «убытка» курнӑ тесе счетран кӑларса пӑрахнӑ. Ҫапла вара вӗсем растратчиксене пуҫран шӑлнӑ.

Сельпо работникӗсем таварсене сутма тытӑниччен складрах хӑйсем хушшинче валеҫнӗ е тата таварсене кив паласемпе улӑштарнӑ. Сельпо правленин председателӗ Филиппов райсоюз складӗнчен велосипед илнӗ пулнӑ. Вӑл никама пӗлтермесӗрех ӑна хӑй патне илсе кайнӑ. Сельпо правленин бухгалтерӗ Ефремов хӑйӗн кив сехетне ҫӗннипе улӑштарса илнӗ т. ыт. те. Ҫавӑн пекех, Супар (Красноармейски р.) сельповӗнче пӗр ҫул хушшинче кӑна растрата тунӑшӑн виҫӗ продавеца ӗҫрен кӑларнӑ.

Тӑрмӑшра (Тӑвай р.) сельпон отчетпа суйлав пухӑвӗнче ревизи комиссийӗн ӗҫӗнчи пысӑк ҫитменлӗхсене палӑртнӑ. Ревкомисси председателӗ Мижеев сельпо правленин ӗҫне куллен тӗрӗслесе пырас вырӑнне, вӑл хӑй таварсене тустарма тытӑннӑ. Мартӑн 3-мӗшӗнче Мижеев сельпо складӗнчен Еншик-Нӑрвашри отделени валли ситцӑ таварсем илнӗ пулнӑ. Ҫав таварсенчен 120 метр ситцӑ отделенине ҫитеймен. Мижеев каланӑ тӑрӑх, ситцӑна «ҫил вӗҫтерсе кайнӑ». Мижеевӑн кун пекки пӗрре ҫеҫ пулман. Ҫапах та, ӑна ответ тыттарма кирли ҫинчен никам та шухӑшламасть.

Сельпо правленийӗсем кадрсене суйласа илсе вӗсене ӗҫе лартас тӗлӗшпе начар ӗҫлеҫҫӗ. Суту-илӳ ӗҫне ҫынсене тӗрӗслемесӗр илеҫҫӗ. Ҫавӑнпа та ӗнтӗ вӗсем час-часах улшӑнса тӑраҫҫӗ. Сӑмахран, Шӗнерти (Ҫӗрпӳ р.) сельпо отделенисенче пӗр ҫулталӑк хушшинче 6 работник улшӑннӑ. Работниксем ҫавӑн пек час-час улшӑнса тӑни тавар-ҫавӑрнӑш планне тултарма чӑрмантарать.

Ҫавӑн пекех, сельпосенчен чылайӑшӗ куллен кирлӗ, вырӑнта туса кӑларнӑ, таварсене сутас тӗлӗшпе те ҫителӗксӗр ӗҫлеҫҫӗ. Аслӑ-Чурачӑкри (Комсомольски р.) сельпон Хирти-Выҫли ялӗнчи отделенийӗ вырӑнта туса кӑларнӑ таварсене сутман пирки тавар-ҫавӑрнӑш планне 54 процент ҫеҫ тултарнӑ. Вӑрнарти сельпо та ку тӗлӗшпе начар ӗҫлет. Кунти пайщиксем вырӑнти промышленность предприятийӗсем туса кӑларнӑ таварсен пахалӑхӗ начаррине палӑртнӑ. Сельпо пахалӑх тӗлӗшӗнчен начар таварсене йышӑннӑ, вӗсене сутма кӑларнӑ.

Отчетпа суйлав пухӑвӗсенче пайщиксем потребкооперацинчи ҫитменлӗхсене палӑртнипе пӗрлех, вӑл ҫитменлӗхсене пӗтермелли майсене кӑтартса параҫҫӗ. Сельпосен малашнехи задачи—суйлав кампани вӑхӑтӗнче палӑртнӑ ҫитменлӗхсене хӑвӑрт пӗтересси пулса тӑрать. Кашни сельпо таварҫавӑрнӑшӗн планне тултарса ӗҫлемелле. Растратчиксене, суту-илӳ йӗркине пӑсакансене хирӗҫ хаяррӑн кӗрешсе пымалла. Растратчиксене вӑхӑтра палӑртса растрата тунӑ укҫана ҫийӗнчех шыраса илмелле. Суту-илӳ ӗҫне тӗплӗн тӗрӗсленӗ работниксене лартмалла.

Хамӑртан килет

Сасартӑк килсе ҫитнӗ Ҫӗмӗрле ялне хӗллехи сивӗ кунсем. Пырса ҫитнӗ те, вӑхӑтра пуҫтарайман 60 гектар уйри ҫӗрулмине т. ыт. ҫимӗҫсене шап-шурӑ юрпа хупланӑ. Пит йывӑр вӑхӑт пулнӑ колхозшӑн 1939 ҫул; колхозниксем хушшинче дисциплина калама ҫук начар пулнӑ, «колхоз ҫителӗклӗ тупӑш памасть» тесе, колхозниксенчен нумайӗшӗ чугунҫул ҫинче, заводра, комбинатра тата ытти ҫӗрте ӗҫлесе укҫа тума тӑрӑшнӑ. Колхоз кая юлса пынӑ.

Ҫав вӑхӑтра комбинатран колхоза пынӑ электромонтер Алексей Сергеевич Отрыванкин кладовщикра ӗҫленӗ.

— Ниушлӗ пирӗн колхоза мала кӑларма, кирлӗ таран вӑйлатма нимӗнле май та ҫук-ши вара?—час-часах шухӑшланӑ вӑл колхозра ҫавӑн пек йӗркесӗрлӗхсене курсассӑн.—Ниушлӗ ӗҫе йӗркелеме ҫук?

Председателе вӗренме илсе кайсассӑн, колхозниксем А. С. Отрыванкин юлташа вӑхӑтлӑха председателе суйлаҫҫӗ.

Чи малтан вӑл юр айне тӑрса юлнӑ тырра кӑларттарать. Анчах ҫакна тунипех ӗҫ пӗтмест-ха, малта—мӑй таран ӗҫ. Аҫта пӑхнӑ унта ҫитменлӗх, йӗркесӗрлӗх. Нимрен ытла колхозниксем хушшинче ӗҫ дисциплинин ҫукки колхоза вӑйлатма чӑрмантарать.

— Ҫакӑнтан, самӑй ҫакӑнтан пуҫламалла манӑн,—шухӑшлать Отрыванкин юлташ. Пухусенче хӑйӗн шухӑшӗсене калаҫа парать. Шухӑшӗсем ҫавтери пысӑк унӑн. Хӑйсен ялӗн колхозне малта пыракан колхозсен ретне кӗртесшӗн вӑл.

— Пурте пӗр кӑмӑллӑ пулса, тӑрӑшса ӗҫлесен, эпир те чи мала тухма пултаратпӑр,—тет вӑл пухура.—Эпир ыттисенчен кая-и мӗн?

Колхозниксем итлеҫҫӗ, нумайӑшӗ тарӑн шухӑша каяҫҫӗ. Отрыванкин юлташ хӑйӗн шухӑшне, хӑйӗн пысӑк ӗмӗчӗсене пӗтӗм кӑмӑлпа, хавасланса каласа парать.

— Тӑрӑшса ӗҫлени кирлӗ, дисциплина кирлӗ!—тет вӑл кашни тухса каламассеренех. Вӑйлӑ тырпул туса илесси, колхоза пуянлатасси хамӑртан килет, никамран та мар, хамӑртан, ҫакна манас пулмасть,—хушса хурать вӑл кашнинчех.

Колхозниксем итлеҫҫӗ, хӑшӗ-пӗрисем вара:

— Пӑхӑр-ха, тархасшӑн, мӗнле паттӑр ҫын тупӑннӑ. Итлӗр-ха эсир ӑна, мӗн калаҫать вӑл! Колхоза тепӗр май ҫавӑрса лартасшӑн, анчах нимех те тӑваяс ҫук, ыттисем сакӑр ҫул хушшинче тӑвайманнине эсӗ пӗр ҫулта тӑваяс ҫук, кӑвапаран ҫӳле сикеймӗн. Хе-хе-хе!—тесе кулнӑ Отрыванкин юлташ сӑмахӗсенчен.

Чӑнах та, вӑл вӑхӑтра колхоз питӗ япӑх ӗҫленӗ, ҫавӑнпа колхоз ура ҫине тӑрассине, вӑл йӗркеленессине чылайӑшӗ шанман.

— Вӗсем кулни чӗрене ҫавтери ыраттаратчӗ, хӑш чухне ҫилле кӳречӗ,—тет халӗ Алексей Сергеевич кулса калаҫнӑ вӑхӑтра.

Отрыванкин юлташ халӗ 35 ҫулхи вӑйпиттиллӗ ҫын. Ҫамрӑк чухне, ашшӗ килӗнче пурӑннӑ вӑхӑтра, хресченсен ӗҫне ӗҫленӗ, анчах часах ӑна уйрӑм хуҫалӑхӑн нушаллӑ, тертлӗ ӗҫӗ тарӑхтарса ҫитернӗ. Сухалатӑн, акатӑн, анчах—ни тырри, ни улӑмӗ.

Вӑл ҫирӗм ҫултан иртсессӗн (1929 ҫулта), Ҫӗмӗрлере «Большевикпа» комбината тума тытӑнаҫҫӗ. Ҫӗмӗрле ялӗнчен инҫех те мар, икӗ ҫухрӑмра ҫеҫ. Отрыванкин юлташ строительствӑна кайса кӗрет. Малтан подручнӑй пулса ӗҫлет, икӗ ҫул ӗҫленӗ хыҫҫӑн Хусана виҫӗ уйӑхлӑха электромонтерсен курсне вӗренме каять, унтан вӗренсе таврӑнсан, ӑна монтажнӑй бригадӑн бригадирне лартаҫҫӗ, 1934 ҫулта старший электрик пулать, каярахпа мастера тухать. Хӑй ӗҫне тӗплӗн вӗреннӗ, ӗҫӗ ӑнса пырать, ӑна юратаҫҫӗ, лайӑх ӗҫленӗшӗн премисем параҫҫӗ. Пурнӑҫ лайӑхланнӑҫемӗн лайӑхланса пырать.

Ҫӗмӗрле ялне киле таврӑнкаланӑ вӑхӑтра вӑл пухусене **ҫӳрекелет,** колхоз пурнӑҫне сӑнать, хӑйсен ялӗн колхозӗнче йӗркелӗх ҫуккине сисет те, колхоза вӑйлатма шутлать. Унсӑрӑн намӑс вӗт, таврари ялсенчен намӑс! Ытти ялсенчен ҫӗр сахал та мар, ял ҫыннисем те уксах-чӑлах мар, апла пулсан вӗсен колхозне мала тухма мӗн чарать-ха?

Ҫапла вара Алексей Сергеевич колхоза ӗҫлеме куҫать, ҫавӑн хыҫҫӑн виҫӗ уйӑхранах ӑна председателе суйлаҫҫӗ.

Актив ҫине шаннӑ вӑл, актив пулӑшнӑ ӑна ӗҫре, пулӑшнӑ комсомолецсем, пулӑшнӑ малта пыракан хӗрарӑмсем, районри организацисем те кирлӗ вӑхӑтра пулӑшу парса тӑнӑ.

Мӗнле ҫитӗнӳсем тунӑ-ха халӗ ҫак икӗ ҫул каялла кайра пынӑ колхоз?

Иртнӗ ҫулта пӗр гектар ҫинчен вӑтам шутпа **16,57 центнер** тӗштырӑ туса илнӗ, уйрӑм культурӑсем тӑрӑх унтан та ытларах пуҫтарнӑ: урпа—**20,22 центнер**, сӗлӗ—**21,00 центнер.** Пахча-ҫимӗҫ тухӑҫлӑхне ӳстерес тӗлӗшпе пысӑк ҫитӗнӳ тунӑ: вӑтам шутпа пӗр гектар ҫинчен—**129,7 центнер купӑста, 204 центнер хӑяр** пухса 40 пин тенкӗ тупӑш илнӗ. Халӗ ӗнтӗ ҫак ҫитӗнӳсене шута илсе, 1941 ҫулти Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставкин участникӗ пулма колхоза кандидата тӑратнӑ.

Ял вӗҫӗнче пӑспа ӗҫлекен 22 лаша вӑйлӗ арман ларать, уйӑхне вӑл 150 тонна ҫӑнӑх авӑрать, кӗрпе ҫурать. ҫӑм тапать. Халӗ нумай пулмасть ун ҫумне торцово-продольнӑй станок туса лартнӑ, унта МТС валли торцовка хатӗрлеҫҫӗ. Вӑл ҫеҫ те мар, ҫав станокпа хӑма ҫуртарма, вутӑ таттарма тата ытти ӗҫсене тутарма пит аван.

Килес ҫулах комбинатран электроҫутӑ тата радиоузелран радио кӗртересшӗн вӗсем.

«Большевик» завод кӑҫал Сура юханшывӗнчен завода ҫитиччен водопроводӑн тепӗр магистральне туса пӗтерет. Отрыванкин унпа колхоза усӑ кӳресси ҫинчен завод дирекцийӗпе калаҫса татӑлнӑ.

— Водопровод колхоз уйӗ урлӑ каҫса каять, эпир шлангсемпе хамӑра кирлӗ таран колхоз ҫӗрӗ ҫине шыв яма пултаратпӑр,—тет вӑл.

Иртнӗ ҫулхинче колхозра пӗр пӗве тунӑ, кӑҫал вӗсем тата 3 пӗве тума шутлаҫҫӗ. Ҫӗмӗрле шывне виҫӗ ҫӗртен пӗвелесе пахчасене кирлӗ вырӑна шыв сапмалла тӑваҫҫӗ.

Кӑҫал пахча-ҫимӗҫ лартса ӳстермелли лаптӑка икӗ хут ытла ӳстернӗ, унта шыв тытса юлма 28 пусӑ чавма йышӑннӑ.

— Халӗ колхозниксем хӑйсем ҫавӑн пек усӑллӑ сӗнӳсем параҫҫӗ,—тет Отрыванкин юлташ.—Лайӑх тӑрӑшса ӗҫлени хамӑршӑн аван пулнине вӗсем аван пӗлеҫҫӗ.

Кирек мӗнле ӗҫре те йывӑрлӑхсем пулаҫҫӗ. Отрыванкин юлташа та малтанхи вӑхӑтрах ӗҫлеме ҫӑмӑл пулман.

Кольцовкӑри Сталин ячӗпе тӑракан орденлӑ колхозӑн ҫитӗнӗвӗсем ҫинчен, унӑн председателӗ Сергей Ксенофонтович Коротков юлташ ҫинчен лайӑх сӑмахсем пӗр хут ҫеҫ мар илтнӗ, хаҫатсенче те сахал мар вуланӑ, ҫавӑнпа унпа курса калаҫас шухӑш пулнӑ унӑн.

Пӗлтӗр Вӑрнар зооветкурсне вӗренме кайсан Отрыванкин юлташ хӑйӗн тахҫанхи шухӑшне пурнӑҫа кӗртнӗ. Кольцовкӑна кайса Коротков юлташпа калаҫнӑ, колхозри йӗркесемпе, колхозниксен пурнӑҫӗпе паллашнӑ.

Ҫапла вара, колхоз ӗҫне ӑҫта пӗлекенсенчен ыйтса, кирлӗ ӗҫсем ҫинчен вӗсемпе тӗплӗн калаҫса, хаҫат-журналсем, кӗнекесем вуласа, ӗҫри йӑнӑшсене шута илсе, Отрыванкин юлташ кӗске вӑхӑтрах колхоза вӑйлатса яма пултарнӑ.

Кӑҫал сад ӳстерес шутпа 1150 улмуҫҫи илсе хатӗрленӗ, улмуҫҫи лартмалли шӑтӑксене кӗркуннех алтса хунӑ. Ҫуракине хатӗрленнӗ, май ҫуртри вӑрлӑхӗсене пурне те сортланӑ, тасатнӑ. Кольцовкӑран 30 центнер сортлӑ вӑрлӑх туяннӑ, лаша хатӗрӗсене ҫителӗклӗ хатӗрленӗ.

Обществӑллӑ хуҫалӑх ӳснӗҫемӗн ӳссе пырать. Кӑҫал 50 пуҫ вырнаҫмалӑх выльӑх-чӗрлӗх вити, 200 пуҫ вырнаҫмалӑх сурӑх вити, 40 пуҫ вырнаҫмалӑх пӑру вити тума йышӑннӑ. Иртнӗ ҫулта ҫулталӑк хушшинче 18 постройка тунӑ: ялхуҫалӑх машинисене лартмалли 3 сарай, тырӑ хумалли 4 амбар, тимӗрҫ лаҫҫи, выльӑх-чӗрлӗх вити, чӑх-чӗп вити, конюхсене пурӑнмалли пӳрт, пӑспа ӗҫлекен арман, мастерскойсем. Майракаллӑ шултра выльӑх-чӗрлӗх ӗрчетес плана вӗсем ытлашшипех пурнӑҫланӑ, вӗсен халӗ 46 сысна, 78 ӗне, 180 чӑх, 21 хур тата 120 вӗлле пыл хурчӗ пур.

Паллах ӗнтӗ, ҫак ҫитӗнӳсемпе лӑпланса ларас шухӑш ҫук кунта.

— Пӑхӑр акӑ кунта,—тесе пирӗн ума хучӗ вӑл йӗрлесе пӗтернӗ хута,—пирӗн колхозӑн пӗр вунӑ-вунпилӗк ҫултан пулас планӗ ҫакӑн пек. Кунта акӑ клуб ҫурчӗ пулать, хальхи клуб ҫурчӗ пӗчӗккӗ, ҫителӗклӗ мар. Кунта акӑ электростанци, унран инҫех мар ҫӗнӗ шкул ҫурчӗ, леререх футболла вылямалли площадка, ун ҫумӗнче культурӑпа кану паркӗ, унтан инҫе мар кино, кусем вара колхозниксем пурӑнмалли икӗ хутлӑ 25-шер хваттерлӗ ҫуртсем. Эпир шутласа кӑларнӑ тӑрӑх, ҫакӑн пек ҫуртсем 15 ҫеҫ кирлӗ пулаҫҫӗ. Ҫапла вӗт Ялков юлташ?—терӗ вӑл пирӗнпе пӗрле тӑракан бригадир ҫине пӑхса.

Бригадир унпа килӗшет, анчах радиопа электричествӑна килес ҫултах тутарма сӗнет, вӗсемсӗр «колхозӑн илемӗ ҫук», тет.

Электричество кӳрттерме те, радио кӳрттерме те май пур, Ҫӗмӗрле хулин радиоузелӗ вӑйлӑ, «Большевик» заводӑн силовой станцийӗ калама ҫук пысӑк, проводасем ҫеҫ тупаймаҫҫӗ, проводасем пулсан, Ҫӗмӗрле колхозӗнче электроҫутӑ та, радио та пулмалла.

Колхозра халӗ дисциплина ҫирӗпленсе пырать, колхозниксем пурте пекех тӑрӑшса ӗҫлеҫҫӗ. Комсомолка Лицавкина юлташ хӑй пӗччен 365 ӗҫкунӗ туса 7 центнер тырӑ илнӗ, ҫемьинче виҫҫӗн ӗҫлесе 910 ӗҫкунӗ тунӑ, мӗнпурӗ вӗсем 20 центнера яхӑн тырӑ илнӗ. МТФ заведующийӗ стахановка К. Отрыванкина пӗлтер 22 пӑру ҫитӗнтернӗ. Пахча-ҫимӗҫ бригадин бригадирӗ В. Егоров юлташ, 3-мӗш бригадӑн бригадирӗ М. Ялков юлташ тата ытти колхозниксем те колхоз ӗҫне пӗтӗм чӗререн юратса ӗҫлеҫҫӗ.

С. ЯЛАВИН.
П. АНТОНОВ.

КУЛЛЕН КИРЛĔ ТАВАРСЕМ ЫТЛАРАХ ТУСА КĂЛАРАР!

Партипе правительство решенине çирĕппĕн пурнăçламалла

Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Обкомĕн бюровĕ йышăннă постановленире куллен кирлĕ таварсем туса кăларас ĕçе вăйлатасси çинчен партипе правительство йышăннă решение пурнăçлас тĕлĕшпе кашни наркомат, кашни управлени умне конкретлă задача лартнă, вĕсене конкретлă задани панă. Наркоматсемпе тĕрлĕрен управленисен партипе правительство заданине вăхăтра тата ытлашшипех тултарассишĕн çине тăрса ĕçлемелле. Анчах халлĕхе эпир çакна курмастпăр-ха. Наркоматсемпе управленисем вырăнти чĕртавартан куллен кирлĕ таварсемпе продовольстви туса кăларас тĕлĕшпе çав-çавах начар ĕçлеççĕ. Пример вырăнне эпир пĕр организацине илсе кăтартатпăр. Акă, Чăваш АССР Вăрман промышленность Халăх Комиссариачĕ çумĕнчи вăрман ĕрчетекен тата сыхлакан управленинех илер. Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Обком бюровĕн постановленийĕнче çак Управленине те конкретлă задани панă: унăн йывăç кĕреплесем, рыдвансем, пăтавккасем, çунасем, çуна тупанĕсем, скипидар, вар тата ыт. те туса кăлармалла. Мĕнле пурнăçласа пырать-ха хăйне панă заданине çак Управлени? Питех те начар. Управленин вырăнти чĕртавартан куллен кирлĕ таварсем тăвас тĕлĕшпе вырăнсенче базăсем ĕçлеççĕ. Ун пек базăсем хальхи вăхăтра пурĕ 13 шутланаççĕ, вĕсенчен пĕри—ĕçлеме тытăнман-ха. Çав базăсене вăрман ĕрчетекен тата сыхлакан Управленийĕн утильцехсемпе подсобнăй предприятисен территориальнăй бази пĕрлештерсе тăрать. Базăсем хуçалăхра куллен кирлĕ тĕрлĕ япаласене кăларас тĕлĕшпе ĕçлеççĕ. Анчах мĕнле ĕçлеççĕ-ха вĕсем, — çак ыйту пурне те интереслентерет.

Чи малтанах кăшт лайăхрах ĕçлекен базăсене палăртăпăр. Акă, Çĕмĕрле районĕнчи базăна (база заведующийĕ Фролов) илĕпĕр. Вăл пĕрремĕш квартал планне тултарнă, куллен кирлĕ таварсене 80 пин тенкĕлĕх туса кăларнă. Çавăн пекех опытлă лесхозта (лесхоз заведующийĕ Захаров) пĕрремĕш квартал планне тултарнă. Вăл куллен кирлĕ таварсене 24 пин тенкĕлĕх туса кăларнă. Çĕрпў районĕнчи лесхоз (заведующийĕ Геронтьев) пĕрремĕш кварталта, планра пăхман пулсан та, туртасем 150 мăшăр, çуртсем çине витмелли турпас 400 пин штука, урапа тĕнĕлĕсем 194 штука, сўре туртисем 372 штука туса кăларнă. Ытти базăсем хуçалăхра куллен кирлĕ таварсем туса кăларас ĕçе тытăнманпа пĕрех. Сăмахран, Шупашкар районĕнчи базăн пĕрремĕш кварталта 30 тонна кăмрăк туса хатĕрлемелле пулнă, вăл 15 тонна кăна хатĕрленĕ, вутă тата строиматериалсене 3800 кубла метр хатĕрлемелле пулнă пулсан, пĕр кубла метр та хатĕрлемен. Хĕрлĕ Чутай районĕнчи базăн пĕрремĕш кварталта туртасем 1000 штука туса кăлармалла пулнă, пĕр штука та туман, 10 тонна кăмрăк туса хатĕрлес вырăнне пĕр тонна та хатĕрлемен. Çавăн пекех урапа тукăнĕсем 300 туса кăлармалла пулнă пулсан, нимĕн чухлĕ те кăларман, 200 пĕкĕ вырăнне пĕр пĕкĕ те туман. Вăрмар районĕнчи база (заведующийĕ Мосяков) пĕрремĕш кварталта 900 кĕреçе туса кăларас вырăнне 535 кĕреçе кăна кăларнă, урапа тĕнĕлĕсене 100 тĕнĕл вырăнне мĕнпурĕ те 17 кăна туса кăларнă. Йĕпреç районĕнчи база (заведующийĕ Янбашев) 2 тонна смола туса кăларас вырăнне çур тонна кăна кăларнă т. ыт. те. Ытти районсенчи базăсем те япăх ĕçлеççĕ.

Партин Пĕтĕм Союзри XVIII конференцийĕн решенийĕсене Управлени начар пурнăçласа пырать. Кирери база çавтери начар ĕçлет. База мартăн 10-мĕшне квартал планне мĕнпурĕ те 3,9 процент кăна тултарнă. Кунта ĕç вăйĕпе вăрман хатĕрлевĕнче ытларах усă курнă. Паллах, вăрман хатĕрлев планне вăхăтра тултармалла, анчах та куллен кирлĕ таварсене туса кăларас плана тултарасси çинчен те пĕр самантлăха та манма юрамасть. Кирери лесхоз куллен кирлĕ таварсем туса кăларас плана кăшт та пулин ытларах тултарма пултарнă. Анчах лесхоз сырье тăратман пирки рабочисем, нимĕн тума аптăраса, унтан тухса кайса саланса пĕтнĕ. Рабочисене ĕçре çирĕплетме тăрăшмаççĕ, вĕсем хушшинче политикăллă-массăллă ĕçе туса пымаççĕ, рабочисен культурăпа йăла условийĕсене лайăхлатасси çине çавăрăнса пăхмаççĕ.

Вăрнарти, Йĕпреçри, Улатăрти, Кирери тата ытти базăсен заведующийĕсем вырăнти чĕртавартан куллен кирлĕ таварсем туса кăларас плана тултарса пыманнине тĕрлĕрен объективлă сăлтавсемпе ăнлантарса парасшăн. Вĕсен шучĕпе план тулса пыманнин тĕп сăлтавĕ вăрман хатĕрлевĕ тулса тăрать, вĕсем: — пире ĕç вăйĕ памаççĕ, ĕç вăйне йăлтах вăрман хатĕрленĕ çĕре яраççĕ, тесе ўпкелешеççĕ. Ку пачах тĕрĕс мар. Ку вăл хăйсем нимĕн те туманнине вырăнсăр сăлтавпа витме тăрăшни кăна пулса тăрать.

Вăрман ĕрчетекен тата сыхлакан Управлени енĕпе куллен кирлĕ таварсене туса кăларас ĕçри пысăк çитменлĕхсенчен тепри вăл — лесхозсенче штатсем ўссе кайни пулать. Илĕпĕр, каллех Кирери лесхозах. Кунта мартăн 17-мĕшне пурĕ 6 рабочи пулнă пулсан, аппаратра 8 çын ларнă. Улатăрти лесхозра рабочисем 34 çын шутланаççĕ пулсан, аппаратра — 15 çын, Йĕпреçри лесхозра 30 рабочи пулсан, аппаратра 12 çын ларать. Кун пек примерсене татах та илсе кăтартма пулать. Мĕн туса лараççĕ-ха аппаратри çынсем? Паллах, нимĕн те. Тĕрĕссипе каласан, вĕсем конторăра пăчăхса кăна лараççĕ, ĕç мĕнле пынипе интересленмеççĕ. Лесхозсенчи управлени аппарачĕсенчи усăсăр штатсене чакарасси çинчен ыйтăва çивĕччĕн лартмалла. Ним усăсăр штатсем тытнипе укçа-тенкĕ нумай расходлаççĕ.

Вăрман ĕрчетекен тата сыхлакан Управленийĕн, чи малтанах утильцехсемпе подсобнăй предприятисен база заведующийĕн Чоби юлташăн, куллен кирлĕ таварсене туса кăларас тĕлĕшпе партипе правительство решенине пурнăçа кĕртессишĕн мĕнпур вăйпа тытăнмалла. Партипе правительство заданине çирĕппĕн пурнăçламалла. Куллен кирлĕ таварсене туса кăларас плана уйăхран уйăха, кварталтан квартала ытлашшипех тултарса пымалла.

И. УТКИН.

Васкаман руководительсем

Юлашки вăхăтра базарсенче урайне сармалли дерюга, курăсран тĕртсе тунă сумка тата ытти çĕнĕ таварсем ытларах сутма пуçларĕç. Профшкул коллективĕ икĕ уйăх хушшинче михĕ çĕлемелли пир 3.102 метр, урайне сармалли дерюга 392 метр тĕртсе кăларнă. Кĕпе-йĕм çĕленĕ чухне ситцă татăкĕсем сахал мар пухăнаççĕ кунта, иртнĕ çулсенче вĕсем ахалех сая кайнă. Халĕ вĕсенчен ваткăпа одеялсем тăваççĕ. Çак вăхăта илсен 500 тенкĕлĕх ытла туса кăларнă.

Анчах та çакă вăл паха ĕçсен пуçламĕшĕ кăна-ха. Районра вырăнти чĕртаварсенчен куллен кирлĕ таварсем туса кăларма условисем çителĕклĕ. Урапа-çуна, хăмăт-ĕнерчĕк, урапа маçĕ, кўршек-чўлмек, атă-пушмак, хуçалăхра кирлĕ ытти тĕрлĕ таварсене те кирлĕ чухлĕх туса кăларма пулать.

Примус горелкисем тăвакан завода пыратăн. Складра автосталь отхочĕ нумай выртать. Çак отходсенчен чей кашăкĕсем, вешалкăсем, кнопкăсем туса кăларма йышăннă. Чей кашăкĕсем 400 штука ытла туса кăларнă, анчах та çак продукцине массăллăн кăларса тăма тытăнаймаççĕ. Чăваш АССР Наркомместпромĕ, пăхса тухма ярса панă продукци образецĕ пирки, пĕр уйăх ытла ĕнтĕ нимĕнле ответ та памасть. Куллен кирлĕ таварсем туса кăларас тĕлĕшпе хамăр çине илнĕ обязательствăна пĕтĕмпех пурнăçа кĕртме пултаратпăр, анчах та Наркомместпром пире çак ĕçре пулăшса тата кирлĕ кăтартусем парса пымасть, — тет завод директорĕ Павлов юлташ.

Районра промысла артелĕсем сахал мар. Анчах та хăшпĕр промысла союзĕсем хăйсен артелĕсене тивĕçлипе ертсе пымаççĕ. Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕпе ВКП(б) Обкомĕн бюровĕ 1941 çулти февралĕн 8-мĕшĕнче йышăннă постановленире Наркомместпромпа Наркомпищепрома вырăнти чĕртавартан куллен кирлĕ таварсемпе продовольстви туса кăлармалли заданине районсем патне, промысла кооперации союзĕсен хăйсен артелĕсем патне 15 кун хушшинче çитермеллине кăтартса панă. Чăваш швейпромсоюз Çĕрпў хулинчи профшкулта куллен кирлĕ таварсем туса кăлармалли заданине мартăн 17-мĕшĕнче çеç янă. Шкул коллективĕ союзран план килессе кĕтмесĕрех хăйсен ĕçне тума тытăннă. Кунта кĕпетумтирсене пĕветмелли тата химилле майпа тасатмалли мастерской уçмалла. Профшкул çĕнĕ мастерской уçас тĕлĕшпе туса хатĕрленĕ сметăна Швейпромсоюз февралĕн 27-мĕшĕнче пăхса тухса çирĕплетнĕ, анчах та сметăна паян куна çитсе те каялла ярса паман. Çĕнĕ çурт кирлех кунта. Халĕ ĕçлеме вырăн çуккине пула одеялсене килхуçи хĕрарăмĕсем килне илсе кайса çĕлеççĕ.

Чăваш АССР Наркомпищепромĕ апат-çимĕç предприятисене, промсоюз Тури чăпта çаптаракан артеле куллен кирлĕ таварсем тата продовольстви туса кăларас тĕлĕшпе нимĕнле задани те ярса паман. Апат-çимĕç предприятинче ĕçлекенсем хурт-хăмăр тата сад-пахчи продуктисенчен тĕрлĕ çимĕçсем кăларса тăма йышăннă пулнă. Çак ĕмĕте пурнăçа кĕртмесĕр хăвармалла мар пулнă ĕнтĕ.

Чăваш АССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Обкомĕн бюровĕ 1941 çулти февралĕн 8-мĕшĕнче йышăннă постановленире райпромкомбинатсемпе райпищекомбинатсем организацилес тĕлĕшпе татăклă срок кăтартса панă. Çĕрпў районĕнче паян куна çитсе те райпромкомбинат организацилемен. Кўршек-чўлмек тăвакан, çăматă йăвалакан, тир тăвакан мастерскойсем уçас тĕлĕшпе нимĕнле татăклă ĕç те туман.

ВКП(б) райкомĕн бюровĕпе ĕççынни депутачĕсен райсовет исполкомĕн президиумĕ вырăнти чĕртавартан куллен кирлĕ таварсем тата продовольстви туса кăларассине хăвăртлатас тĕлĕшпе татăклă решенисем йышăннă. Анчах та вăл решенисене пурнăçа кĕртме васкамаççĕ.

Т. МАЙОРОВ.

Выранти таварсемпе сахал сутă тунă

Çак кунсенче Вăрмар поселокĕнчи сельпо хăйĕн 1940 çулти ĕçĕсем çинчен пайщиксем умĕнче отчет туса пачĕ. Сельпо иртнĕ çулти таварçавăрнăш планне 102,5 процент тултарнă.

Сельпо иртнĕ çулта вырăнта туса кăларнă таварсемпе сахал сутă тунă. Халĕ те ку ĕçе тивĕçлипе тытăнман. Магазинсенче катка-пичкесем, тăмран тунă савăт-сапасем, витресем, йывăç кĕреçесем, вĕрен-кантрасем т. ыт. таварсем çук. Çав вăхăтрах асăннă таварсене районри артельсенче тăваççĕ. Вĕренсене пĕр-ик километрти артельте яваççĕ пулин те, сельпо вĕсемпе сутă тумасть. Çавăн пекех ытти куллен кирлĕ таварсене те çителĕксĕр кўрсе килнĕ.

Сельпо столовăйĕ те йĕркеллĕ ĕçлемест. Унта апат-çимĕçсен хакне ўстерсе сутаççĕ. Столовăйра апат хакне ўстерсе сутнă пулсан та, тивĕçлĕ организацисем ку ĕçпе интересленмеççĕ.

Пайщиксем пекарньăри çитменлĕхсене те палăртрĕç. Кунта пĕçерекен çăкăр пахалăхлă мар. Час-часах чĕр çăкăр пĕçереççĕ. Сельпо пекарня ĕçне лайăхлатма тăрăшман.

Отчетлă пуху сельпо ĕçĕнчи пысăк çитменлĕхсене кăтартса хăварчĕ. Сельпо правленийĕн пайщиксен сĕнĕвĕсене çирĕппĕн пурнăçласа пырас пулать.

Т. КОЖИН.

ВĂРМАН ХАТĔРЛЕВĔ

Элĕксем ĕç вăйĕ çителĕксĕр парса тăраççĕ

ÇЕМĔРЛЕ. Вăрман хатĕрлес плана срокра тултарасси пуринчен ытла ĕç вăйĕнчен килет. Вăрманта ĕçлекенсем сахал пулсан, паллах, государство панă задание ăнăçлăн пурнăçласа пыма çук. Халĕ ĕнтĕ уйрăмах, çанталăк лайăх тăнă вăхăтра, вăрман хатĕрлевĕн 1-мĕш квартал планне тултарассине ĕç вăйĕ татса парать.

Анчах хăшпĕр районсем ĕç вăйĕ парса тăрассипе паян кун та улшăну туни çук-ха. Çĕмĕрле механизациленĕ вăрманпунктĕнче юлашки вăхăтра ĕç вăйĕ çавтери улшăнса тăрать, анчах хутшăнни курăнмасть. Элĕк районĕ тăрăх илсен вара чакса пыни çеç курăнать. Сăмахран, мартăн малтанхи кунĕсенче çуран 300—400 çын, лашапа 250—300 çын ĕçленĕ пулсан, халĕ вара пĕтĕмпе те 400 çын ытларах кăна. Мартăн 21-мĕшĕнче вăл районран касса хатĕрленĕ çĕрте 22 çын, турттарнă çĕрте 196 çын çеç ĕçленĕ.

Район руководителĕсем, паллах, çакăн çинчен пĕлеççĕ, вĕсемшĕн район ĕç вăйĕ парса тăрассипе нихăш кун та графика пурнăçламанни паллă. Анчах çитменлĕхсене пĕтерес тесе ĕçлемеççĕ.

Уйрăм колхозсем вăрман хатĕрлевĕнче чăтма çук начар ĕçлеççĕ. Акă, Изванка ялсоветнех илер. Ку ялсоветри 6 колхозран «Красный Октябрь» колхоз кăна вăрман хатĕрлевĕн касса хатĕрлемелли планне тултарнă. Ытти колхозсем хăйсене панă задание 50—60 процентран мала тултарман. Çапла, Буденный ячĕпе тăракан колхозăн 150 кубометр хатĕрлесе 300 кубометр турттармалла пулсан, вăл мартăн 20-мĕшне пĕтĕмпе те 70 кубометр касса хатĕрлесе 164 кубометр турттарнă.

Татмăш ялсоветĕнчи колхозсем те вăрманта сахал ĕçлеççĕ. Уйрăмăнах вĕсем касса хатĕрленине турттарас енĕпе юлса пыраççĕ. Молотов ячĕпе тăракан, «Большевик» тата Сталин ячĕпе тăракан колхозсем турттармалли плана нихăшĕ те 50 процентран мала тултарман. Çапла пулин те вăл колхозсенчен ĕçлеме паян кун та çителĕксĕр килеççĕ.

Единоличник хуçалăхĕсенчен Ефремкасси, Вырăс Сорм ялсовечĕсем юлса пыраççĕ. Вырăс Сорм ялсовечĕ турттарас енĕпе плана пĕтĕмпе те 13,2 процент кăна тултарнă. Лашапа ĕçлекенсем вăрманта çукпа пĕрех.

Партипе советăн районри организацийĕсем ялсоветсемпе колхозсем вăрман хатĕрлевĕнче мĕнле ĕçленипе интересленменнине кура, хăшпĕр çĕрте вăрманта ĕçлекенсене урăх ĕç тума яраççĕ. Акă Киров ячĕпе тăракан колхоз правленийĕ çынсене кĕперлĕх йывăç турттарма янă. Çавна пула халĕ вăл колхозран вăрманта 5 лашапа кăна ĕçлеççĕ. Колхозниксем каланă тăрăх, малашне те çакăн чухлĕ çеç ĕçлесен, вĕсем квартал планне мартăн 1-мĕшчен тултараймаççĕ.

Элĕк ялсоветĕнчи «14 лет Октября» колхоз вăрман хатĕрлев планне касса хатĕрлес тĕлĕшпе 130 процент, турттарса кăларассипе 102,2 процент, «Çутталла» колхоз хатĕрлес енĕпе 137,7 процент, турттарас енĕпе 95 процент, Йолăшри Ворошилов ячĕпе тăракан колхоз плана 112,3 — 94,5 процент тултарнă. Ку вăл мартăн 20-мĕшне кăтартакан цифрăсем. Паллах, паянхи куна вĕсем плана пур енĕпе те ытлашшипех тултарнă теме пулать.

Мĕншĕн-ха ытти колхозсем те çаксем пек ĕçлеме пултараймаççĕ? Панă задание кашни колхоз, ялсовечĕ ытлашшипех тултарма пултарать.

Элĕк районĕнчи колхозсем юлашки вăхăтра вăрман касса хатĕрлес тĕлĕшпе улшăнусем турĕç. Анчах турттарассипе питех те кайра пыраççĕ. Мехлесопункт мартăн 20-мĕшне плана турттарассипе 63,4 процент, кирлĕ пунктсене турттарса кăларас енĕпе 65,2 процент тултарнă пулсан, Элĕк районĕ турттарас енĕпе 60 процент, пунктсем патне кăларассипе 48,4 процент кăна тултарнă.

Çакă ĕнтĕ районран ĕç вăйĕ парса тăрассине татах та хăвăртлатма ыйтать.

Турттарас ĕç юлса пырать

ÇЕМĔРЛЕ. Вăрман турттарас ĕç çав-çавах япăх пырать. Мартăн 20-мĕшне пĕтĕм мехлесопункчĕпе илсен, квартал планне турттарас енĕпе 63,4 процент, кирлĕ пунктсем патне турттарса кăларас енĕпе 65,2 процент çеç тултарнă.

Уйрăм пунктсемпе механизациленĕ çулсем тăрăх илсен татах та япăхрах ĕçлени курăнать. Сăмахран, Кабаново вăрманпункчĕ хăйĕн кварталти заданине пĕтĕмпе те 55,6 процент кăна тултарнă. Мыслец пункчĕ те нумаях малалла каяйман, хăвăртлăхсем çителĕксĕр.

Турттарас енĕпе ĕçсем япăх пынин сăлтавĕ мĕнре-ха?

— Пĕтĕмпех ĕç вăйĕ çитменнинчен килет, — теççĕ вăрманпункт руководителĕсем.

Пĕр енчен илсен тĕрĕс ĕнтĕ ку. Чăнах та, вăрман хатĕрлевне çителĕклĕ ĕç вăйĕ парса тăракан колхозсем сахал. Чылай колхозсем турттарас ĕçе хакламасăр, каснă çĕрте ытларах ĕçлеççĕ. Ăна çак цифра та лайăх кăтартса парать: Çĕмĕрле районĕнчи колхозсенчен вăрман турттарас плана 2—3 колхозран мала тултарман. «14 лет Октября», «Красная звезда», «Красный Октябрь», «Подборное» колхозсем касса хатĕрлессипе плана ытлашшипех тултарнă, çав вăхăтрах турттармалли плана нихăшĕ те тултарман.

Районра вăрман хатĕрлевне уйрăмăнах Тăван ялсоветĕнчи «Ударник» тата «Заря», «Комбайн», «Труд» колхозсем, Савадеркино, Пренеш, Мăн Улхаш ялсоветĕнчи единоличник хуçалăхĕсем начар хутшăнаççĕ. Вĕсем нихăшĕ те плана çурри те тултарман. Анчах ĕç вăйĕ халĕ те çителĕклĕ памаççĕ. Савадеркино ялсоветĕнчи единоличниксем плана — хатĕрлес тĕлĕшпе 19,8 процент, турттарас тĕлĕшпе 5,6 процент çеç тултарнă. Çапах мартăн 20—21-мĕшĕсенче вăрманта пĕр çын та ĕçлемен. Çавăн пекех Мăн Улхаш ялсоветĕнчи единоличниксем турттарас енĕпе плана пĕтĕмпе те 6,1 процент кăна тултарнă. Анчах чылайранпа ĕнтĕ ку ялсоветран вăрман турттарнă çĕрте пĕр çын та ĕçлемест.

Вăрман турттарс ĕç юлса пынин тепĕр çитменлĕхĕ вăл—ĕç кунĕпе туллин усă курса тухăçлăн ĕçлеменни. Хăшпĕр çĕрте (Кабановăра) ĕçе питех те кая юлса тухаççĕ, ĕçрен часах таврăнаççĕ. Çавна пула 3—4 хут турттарса тухас вырăнне 2—3 хут çеç турттараççĕ. Тиенĕ чухне те чылай калаçса ирттереççĕ, бригадăпа ĕçлессине начар организациленĕ. Ку енĕпе мехлесопунктри профсоюз организацийĕ нимех те тумасть, малта пыракансен опычĕсене сарассине, политикăллă-массăллă ĕçе япăх организациленĕ. Ахальтен мар ĕнтĕ Çĕмĕрле пунктĕнче ĕçлекенсем вĕсем хушшинче массăллă ĕçе туманни çинчен ўпкелешеççĕ.

Мехлесопункт вăрман хатĕрлевĕн 1-мĕш квартал планне мартăн 20-мĕшне касса хатĕрлессипе 86,5 процент тултарнă. Паллах, тăрăшса ĕçлесен турттарас енĕпе те плана тултарма пулать.

Хар. ЛИСИН.

График тунă, ăна пурнăçа кĕртес пулать

Тракторсене юсасси çинчен сăмах пуçлансанах Канашри МТС директорĕ Кондратьев юлташ:

— Пирĕн график пур, — тесе пĕлтерчĕ те сĕтелтен пĕр хут татăкĕ туртса кăларчĕ.

Вăл графика партин XVIII конференцийĕ хыççăн, мартăн 12-мĕшĕнче ĕçе кĕртнĕ. Графикра кăтартнă тăрăх, пур тракторсене те мартăн 22-мĕшчен юсаса çитермелле. Анчах мĕнле пурнăçа кĕртеççĕ-ха кунта палăртнă ĕçсене? Мартăн 13-мĕшĕччен юсама палăртнă тракторсене пĕрне те вăхăтра юсаман, икĕ е виçĕ кун юлнă. 15-мĕш тĕлне юсама палăртнă тракторсенчен иккĕшне халĕ те юсаса çитермен. Халĕ мастерскойсенче тăватă трактор лараççĕ. Плугсемпе сеялкăсене тата инвентарьсене те юсама тытăнман.

«Кая юлман-ха, ĕлкĕретпĕр», тесе шутлани сисĕнет МТС руководителĕсемпе калаçнă чухне. Çавăнпа пулас кунта график пурнăçа кĕменнишĕн хыпăнмаççĕ. График тунă, вăл пурнăçа кĕрет-и, кĕмест-и, пурпĕрех. Сленлĕ йăла. Графика çирĕппĕн пурнăçа кĕртсе пымалла, унсăрăн дисциплина сўрĕкленет, ĕçре плансăрлăх çуратать. Çакăн çинчен манма юрамасть.

МТ Станцине çуракине хатĕрлесе çитерес тени вăл — пĕр тракторсемпе машинăсене юсаса çитерессине кăна пĕлтермест-ха. Çуракине хатĕрленсе çитме, çураки вăхăтĕнче тухăçлăн ĕçлеме татах та нумай ĕçсене пурнăçа кĕртес пулать. Çунтармалли, сĕрмелли япаласем, запаслă пайсем çителĕклĕ хатĕрлемелле, вĕсене кирлĕ çĕре çитермелле, бригадăсен ĕçне тĕрĕс йĕркелеме график тумалла. Трактористсем кирлĕ таран тупасси, вĕсен квалификацине ўстересси, культурăллă-массăллă ĕçе йĕркелесси çинчен те манмалла мар. Çак ĕçсене тăвас тĕлĕшпе те чылай çитменлĕхсем палăраççĕ. Çунтармалли, сĕрмелли япаласем çителĕклĕ кўрсе килнĕ. Анчах вĕсемпе тирпейлĕн усă курма мероприятисем хатĕрлемеççĕ.

Çураки вăхăтĕнче бригадăсенче культурăллă-массăллă ĕçе туса пыма МТС директорĕн политика енĕпе ĕçлекен заместителĕ Айдарова юлташ план тунă. Мĕн тума палăртнă-ха планпа? Май уйăхĕнчен пуçласа XVIII партконференци кăтартса панă ĕçсем çинчен, сăмахран, графикпа ĕçлесси, простойсене пĕтересси, оборудованисене упрасси тата ытти темăсемпе калаçусем туса иртерме палăртнă. Мĕншĕн-ха конференци решенийĕсене вĕренме май уйăхĕччен кĕтмелле? Тĕрĕс мар. Партин XVIII конференцийĕ йышăннă решенисене халех вĕренмелле тата вĕсене пурнăçа кĕртессишĕн куллен çине тăрса ĕçлемелле. Çак ĕçе МТ Станцинчи малта пыракансем çине таянса туса пырас пулать. Ун пек çынсем сахал мар. МТ Станцинче тасалăх тăвас тĕлĕшпе çителĕксĕр ĕçлеççĕ. Мастерской сăнсăпачĕ улшăнман. Унта та кунта çўп-çапсем. Чăн та пĕр çĕрте «çўп-çапсене хумалли ещĕк», тесе çырса хунă. Анчах унта ещĕкĕ те курăнмасть.

ВКП(б) райком бюровĕн тата райсовет исполкомĕн ларăвĕсен протоколĕсене пăхсан, вĕсем МТС ĕçĕпе хытă интересленеççĕ темелле. Райком та, райсовет та МТС ĕçĕ çинчен темиçе хутчен те сўтсе-явнă, решенисем йышăннă. Анчах вăл решенисене мĕнле пурнăçа кĕртнине сахал тĕрĕслеççĕ. Райсовет исполкомĕн председателĕ, райçĕрĕç пайĕн заведующийĕ хăйсем те МТС-ра пачах пулмаççĕ.

Çураки инçетре мар. МТ Станцине çуракине хатĕрлес тĕлĕшпе тимлĕрех ĕçлес пулать.

КАНАШ. (Хамăр корр.).

Колхоз çамрăкĕсем ФЗО шкулĕсене вĕренме каяççĕ

КОМСОМОЛЬСКОЕ. Районра вăрман промышленноçĕнчи ФЗО шкулĕсене вĕренме илмелли призыв пуçланчĕ. Пирĕн районра ФЗО шкулĕсенче вĕренме 30 çын илмелле. «Двигатель революции» колхоз тăрăшса ĕçлекен пултаруллă çамрăксене ФЗО шкулне яма уйăрнă. Ку колхозран 4 çамрăк призыва кĕрет.

М. ЯКОВЛЕВ.

С. ЭЛЬГЕР

ТЫР ВЫРНĂ ЧУХ, ИРХИНЕ*)

(Сăвăллă калав)

Тимахви те, Хĕлиппе,
Инхоз этемми;
Хĕлипсенчен çўлелле
Вырать ун çемьи.
Тимахви:
Вот, комбайнăй тенĕскер...
Пăхăр-ха мĕнле!
Хаямат пек пысăкскер,
Чунлă темелле...
Хĕлип:
Комбайнăй-и ячĕ ун?
Катмар япала.
Тимахви:
Катмар... Чисти—чĕрĕ чун,
Ĕçлет—шуйттанла!
Вырать, çапать, алать, тет;
Тĕшне, улăмне—
Хăй уйăрса парать, тет:
Айта-ха патне!
Хĕлип:
Çав, ĕçленĕ çĕре-и?
Мĕскер эс пуплен!?
Тимахви:
Мĕне тăрать курасси...
Атяччĕ-ха, ут!
Турткалашрĕ кўлешсе
Хĕлип чылаях,
Юлашкинчен килĕшсе
Кайрĕ вăл çавах.

Ашшĕ кайнă хыççăнах,
Ачисем те хăвас
Шăппăн шăвăнчĕç часрах,—
Кăлармаççĕ сас.
Малтан — Санюкпа Палюк,
Унтан ак Мархви,
Пĕр сас-чў çук, тўсĕм çук,—
Пыраççĕ сисми.
Тарăнвара çитсен çех
Хĕлип асăрхать:
Ачи-пăчи, пĕтĕмпех,
Хăйпе тан пырать!
Пăхрĕ Хĕлип ятлаçма, —
Вăйсăр ун чĕлхи!..
Тăчĕ каялла хăвма,—
Чарчĕ Тимахви!
Кĕчĕç колхоз пусуне.
Килет хай комбайн...
Унăн хăрах енĕпе,
Çыхса лартнă майлăн
Пырать, вĕттĕн чĕтренет,
Грузовик-машинĕ;
Комбайнне сĕтĕрет
Трактор ĕçлаши...
Ĕçлекен те нумай мар,—
Пĕр çирĕм çын çех,
Анчах та ак Тарăнвар
Çаралать хĕрсех.
Хăшĕ—машин çумĕнче
Майлать ĕçсене,
Хăшĕ—грузовик çинче
Чыхать тыррине,
Хăшĕ—улăм пуçтарса
Хывать купана,
Хăшĕ—лавпа турттарса
Леçет тĕштырра.

Айлăм тăрăх шăвăнса —
Кĕр-кĕрлет комбайн,
Сăптăрать вăл ăвăнса
Ыраша ăстайлăн.
Çулăхать те—вăк! касать
Çăра хăмăла,
Çăтса, çăтса çеç шăвать —
Шăвать малалла...
Хĕлиппеле Тимахви
Тăчĕç ак çитсе —
Хăйсем тĕлне комбайни
Çитессе кĕтсе.
Палюк, Санюк—ыткăнса
Чупрĕç лерелле, —
Куçа-пуçа чалхăртса
Машин еннелле.
Мархви тăрать хăй пĕччен
Çиçкĕнсе, кулса, —
Грузовикри çынсенчен
Çемене курса;
Шарлаймасть-ха вăл ăна
Ашшĕ умĕнче,
Алпа сулласа кăна
Саврĕ ăшĕнче.
Ун вырăнне ак Çемен
Хăюллă вăл хăй
(Колхоз каччисен вĕсен —
Каскăн, чĕрĕ вăй).
Кăчăк туртрĕ Мархвине,
Чĕнчĕ кăшкăрсах:
— Кил, кил, Мархви, «ким» çине.
Кил-ха кунтарах!..
Ак анать вăл ялт! сиксе
Грузовик çинчен,
Кўршисене силлесе
Тытать хулсенчен.
— Килĕр, килĕр кўршĕсем.
Паллăр комбайна...
Курăр, ак ун ĕçĕсем —
Çавраççĕ уя!
Çĕр сын вăйĕ тăвасса —
Тăвать вăл пĕччен.
Епле пырать авăсса —
Ир тухса каççчен!..
Ак чартарчĕ вăл часах
Машинăсене,
Тытрĕ-лартрĕ хăпартсах
Унта çынсене.
Хĕлиппеле Тимахви
Кайрĕç манăçа,
Санюкпала Палюкки
Шарчĕç куç-пуçа.
Чĕнчĕ Çемен Мархвине,
Михĕ тыттарать,
Юхса килен тыррине
Тултарма ыйтать.
Ылттăн тырă вăлакпа
Юхать машинран,
Хĕр, ĕçлесе каччăпа
Пуплет кăмăлтан.
Михĕ тулать тĕшĕпе —
Хураççĕ йăтса,
Çемен хĕре куççемпе
Савать йăл пăхса.
Кайрĕç-кайрĕç «хăнасем»
Машинпа ларса,
Ик хут çаврăнчĕç вĕсем
Ĕçе сăнаса.
Ни Хĕлип, ни Тимахви
Тупаймасть сăмах,
Анчах та ак хĕр, Мархви,
Шавлать савăнсах.
Шăппăн пычĕç мужиксем,
Пычĕç тĕлĕнсе, —
Пăлхавăрлă шухăшсем
Хĕснине тўссе.

Тулнă машин пăрăнса
Тухать çул енне,
Кўршĕ-мужиксем, анса,
Тăчĕç çул çине.
Алă пачĕç Çемене —
Тавтурĕç шўтле,
Летĕ чĕнчĕ вĕсене
Пурăнма пĕрле.
— Ну, мĕнле пек, пиччемсем,
Килĕшмерĕ, тен?..
Епле ĕнтĕ шухăшсем?—
Ыйтрĕ вăл хуллен.
Хĕлип, çĕрелле пăхса,
Хыçрĕ ĕнсине;
Тимахви, кăшт йăлкăшса,
Хĕсрĕ куççене.
Тимахви:
Тĕлĕнетĕп эпĕ шалт, —
Кам тунă кăна?!
Çын ăсех-ши? е хăват —
Пултарнă ăна?
Акă халь эс—ăшталан
Такçанхи майпа!
Пĕкĕрлетĕн те—выран
Кукăр çурлупа,
Чуну тухас пек çапан
Çапуççипеле,
Пĕвне татса сăвăран —
Кĕреçўпеле...
Мĕнчул тўснĕ авалтан
Çак йывăр ĕçре!
Анчах, пăх-ха, ак паян —
Çаврать ку çĕре!
Пулмасть текех, Хĕлип кум,
Пĕччен пурăнса! —
Мĕне кĕтсе, мĕн им-юм
Пурнатпăр çунса?!
Кĕретĕп эп ыранах,—
Кĕреп колхоза.
Сĕнеп сана та çаплах...
Ан тăр шутласа!
Хĕлип:
Чим-ха, туссем, шухăшлам.
Паллах, ку аван.
Анчах... халиччен эп хам—
Колхоза шанман...
Мархви:
Шухăшларăн çичĕ çул—
Тупмарăн вĕçне!
Е пуçу сан типĕ чул,—
Пĕлмест хăй ĕçне?!.
Малашне те сикмесен—
Юлăн пĕчченех,
Ачусем ак хĕсĕкрен
Тухĕç хăйсемех...
Хĕлип:
Ай-ай, хĕрĕм, калаçан!
Тўрккес-мĕн чĕлхў...
Тарас тетне аçунтан?
Ытла эс хĕрхў!
Çемен:
Хĕлип пичче, ан кўлеш...
Мĕскер-ха шутлан?
Айта артеле—пĕрлеш,
Халăхпа пулан...
Хĕлип:
Хăратăп эп—колхозра
Йывăр килесрен;
Хăрап—ун пек пурнăçра
Ирĕк пĕтесрен...
Пурăнап эп халиччен
Хамăн еккĕмпе;
Пур ĕçре те хам пĕччен,—
Хамăн йĕркепе...
Çемен:
Ху еккў çав ĕçсенче
Туртать каялла,
Тырру-пуллу уйсенче
Усет çўп-çапла...
Мархви:
Çўп-çап! Тата мĕн тери
Вăйна пĕтерен!
Эх, колхозĕсен тырри —
Пăхса килленен!
Тулли, сĕлли, ырашши,
Вир, клевер-çаран...
Пур ĕçре те шав-машин,—
Ырлăхлă, аван!
Кĕреп, атте,—чармăн тин,—
Кĕреп колхоза...
Хĕлип:
Кĕрех!.. Кĕрсем-и эппин!
Пурăн сарăлса...
Тимахви:
А ху тата? Мĕн текех
Юлас тетĕн-им?
Хĕлип:
Мĕн-ха тăвăн?.. Кĕмеллех...
Çитĕ тертленни!
Кулса ячĕç ачасем
Пурте савăнса.
Пăхрĕç Çемен куçĕсем
Мархвине савса.

Йăлтăртатса, çутатса
Хĕвел ăшăтать,
Çуртри уйне шуратса
Вырма васкатать.
Тўрем уйпа шăвăнса
Кĕр-кĕрлет комбайн, -
Сăптăрать вăл ăвăнса
Çуртрие ăстайлăн.
Çулăхать те—вăк! касать
Саралнă тулла,
Çăтса-çăтса çеç каять —
Каять малалла.
Бригади те пысăк мар,
Пĕр çирĕм çын çех, —
Тулă уйĕ—Тулăхвар
Пушанать хĕрсех.
Çемен—комбайн çумĕнче
Майлать ĕçсене,
Мархви грузовик çинче
Чыхать михсене;
Хĕлип—улăм пуçтарса
Хывать купана;
Кашни—меллĕ ĕç туса
Асатать куна...
Савăнаççĕ тантăшсем —
Мархвипе Çемен:
Халĕ телейлĕ вĕсем—
Пĕрлерен.

---

*) Юлашки. Пуçламăшĕ 70-мĕш номерте

Европăри тата Африкăри вăрçă

(Вăрçă ĕçĕсен дневникĕ)

Англипе Германи хушшинчи фронтра мартăн 24-мĕшĕнче тата ыран мартăн 25-мĕш тенĕ чух çĕрле пысăк çапăçусемех пулман. Германи командованийĕн сводкинче каланă тăрăх, Германин разведка тăвакан самолечĕсем Англин 3 аэродромĕ çине бомбăсем пырса пăрахнă. Германи тинĕс-çар флочĕн артиллерийĕ Англин Дувр çывăхĕнчи суднисем çине персе тăнă.

Германирен пĕлтернĕ тăрăх, Англи самолечĕсем Германи çине вĕçсе пыман. Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, ыран мартăн 25-мĕш тенĕ чух çĕрле Англире пур çĕрте те лăпкă тăнă.

* * *

Албанири фронтсенче противниксем пĕр-пĕрин çине артиллерирен персе тăнă. Греци çарĕн верховнăй командованийĕ пĕлтернĕ тăрăх, Вийоса юханшывĕ çинче, Тепелене патĕнче, Греци войскисем итальянецсен икĕ атакине сирсе янă. Противнике пысăк сухатусем кӳнĕ. Мартăн 24-мĕшĕнче Итали самолечĕсем Ликсурион çине (Кефаллиния утравĕ) пырса тапăннă.

Вăтаçĕр тинĕсĕн хĕвелтухăç пайĕнче Германипе Итали авиацийĕн ĕçĕсем ытларах та ытларах вăйланса пыраççĕ. Германи сводкинче каланă тăрăх, мартăн 24-мĕшĕнче Германи бомбардировщикĕсем Ла-Валеттăри (Мальта утравĕ) порт сооруженийĕсем çине татах тепĕр хут пырса тапăннă. Бомбăсем тавар тиемелли сооруженисем çине тата портра тăракан карапсем çине ӳкнĕ. Крит утравĕ патĕнчен кăнтăр-хĕвеланăç енче Германи бомбардировщикĕсем Англи линкорне сиен кӳнĕ тата хуралри суднăна путарнă. Крит утравĕнчен кăнтăр енче Германи бомбардировщикĕсем Англи суднисен вăйлă хуралпа пыракан караванĕсем çине пырса тапăннă, суту-илӳ тумалли икĕ пысăк парохода сиен кӳнĕ. Италин торпедоносец-самолечĕсем Англин войскăсем турттарса пыракан пароходĕ çине торпедăсем пăрахнă тата ытти пароходсем çине бомбăсем пăрахнă.

* * *

Сурçĕр Африкăра активлă вăрçă ĕçĕсем пулман. Итали сводкинче каланă тăрăх, Англи самолечĕсем Сирта хулинче (Триполитания) вырнаçса тăракан Итали войскисем çине бомбăсем пырса пăрахнă тата пулеметсенчен пенĕ.

Хĕвелтухăç Африкăра, Кăнтăр тата Хĕвелтухăç Абиссинире, Англи войскисем малаллах наступлени туса пыраççĕ. Рейтер агентствин Абиссинире Кăнтăр Африка войскисемпе пĕрле çӳрекен корреспонденчĕ çапла пĕлтерет: Джиг-Джигран хĕвеланăç еннелле наступлени туса пыракан Англи войскисем тусем урлă каçнă, çав тусем Хĕвелтухăç Абиссинире итальянецсен юлашки опорлă пункчĕсем пулнă. Марда перевалĕ (Джиг-Джигран хĕвеланăç енче) урлă каçнă хыççăн, Англи войскисем Харар патнелле куçса пыраççĕ, кунта итальянецсем оборона линийĕсем туса хунă. Харарпа Диредауана лайăх çул çыхăнтарса тăрать (Диредауа—Аддис-Абебăпа Джибути хушшинчи чугунçул çинче вырнаçса тăракан станци). Хальхи вăхăтра итальянецсем Диредауаран каялла чакса пыраççĕ. Итальянецсен тĕп вăйĕсем Аддис-Абебăран 150 километрти Аваш юханшывĕ патнелле чакаççĕ. Çак районра итальянецсем англичансене хирĕç кĕрешме шутлаççĕ пулмалла. Кăнтăр Африкăн бронеавтомобильнăй отрячĕсем тата Нигери чаçĕсем Джиг-Джиг патĕнчен малалла кайса пырса Берберăна туртса илнĕ Англи войскисемпе пĕрлешнĕ. Итали командованийĕн сводкинче каланă тăрăх, Итали войскисем Негеллирен (Кăнтăр Абиссиния) тухса кайнă. Явелло секторĕнче (Негеллирен хĕвеланăç енче) Итали войскисем англичансен атакине сирсе янă.

Эритрейăра вăрçă ĕçĕсем халиччен пекех Керен тавра сарăлса пыраççĕ. Англири «Дейли геральд» хаçатăн Эритрейăри корреспонденчĕ пĕлтернĕ тăрăх, юлашки кунсенче Керен районĕнче Итали чаçĕсем Англи войскисен сылтăм тата сулахай флангĕсене хирĕç вăйлă контратакăсем тунă. Корреспондент çапла пĕлтерет: Керена хӳтленĕ çĕрте итальянецсем Абиссинирен илсе пынă артиллерипе, самолетсемпе, мортирăсемпе усă кураççĕ. Итальянецсем Абиссинири базăсенчи самолетсемпе нумай вăхăт хушши усă курман. Хальхи вăхăтра вĕсем çав самолетсен чылай пысăк пайĕпе Керен районĕнче усă кураççĕ.

Мартăн 25-мĕш. (ТАСС).

Грациани отставкăна тухнă

БЕРЛИН, мартăн 25-мĕш. (ТАСС). Трансоцеан агентстви çапла пĕлтерет: Римра Грациани отставкăна тухни çинчен официальнăй йĕркепех пĕлтернĕ. Ливин çĕнĕ генерал-губернаторĕ пулма Гарибальдине уйăрса лартнă.

Югослави виçĕ держава пакчĕ çумне пĕрлешни çинчен çырнă пакта алă пусса çирĕплетнĕ

БЕРЛИН, мартăн 24-мĕш. (ТАСС). **Германири информаци бюровĕ Венăран çакăн пек пĕлтерӳ парать:** «Паян кăнтăрла çитсен виçĕ держава пакчĕ çумне Югославия пĕрлешнĕ. Протокола савăнăçлă обстановкăра, Бельведер дворецĕнче, алă пусса çирĕплетнĕ. Венгрипе Болгари пĕрлешни çинчен çырнă протокла та çав дворецрах алă пусса çирĕплетнĕ пулнă. Алă пуснă çĕрте çаксем пулнă: Германи ютçĕршыв ĕçĕсен министрĕ Риббентроп, Югослави премьер-министрĕ Цветкович тата Югослави ютçĕршыв ĕçĕсен министрĕ Цинцар-Маркович, çавăн пекех виçĕ держава пактне хутшăннă государствăсен представителĕсем — Итали ютçĕршыв ĕçĕсен министрĕ Чиано, Японин Берлинри посолĕ Осима, Словаки посланникĕ Чернак, Венгри посланникĕ Стоян, Румыни посланникĕ Босси тата Болгари посланникĕ Драганов. Кунсăр пуçне унта вырăнти тата ютçĕршывсенчи хаçатсен нумай представителĕсем пулнă»

Рузвельт Югославин США-ри фончĕсем çине секвестр хунă

НЬЮ-ЙОРК, мартăн 25-мĕш. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Рузвельт Югославин США-ри фончĕсем çине секвестр хунă (çав фондсемпе усă курма чарнă).

Суту-илӳ министерстви пĕлтернĕ тăрăх, Югославин США-ри фончĕсем 1 миллион доллар шутланаççĕ. Америкăн Югославири капиталĕсем 36 миллион доллар шутланаççĕ.

Совет Союзĕпе Германи хушшинче кăçалхи январĕн 10-мĕшĕнче тунă килĕшӳсем тăрăх граждăнсене куçарса пĕтернĕ

Кăçалхи январĕн 10-мĕшĕнче Рига хулипе Каунас хулинче Совет Союзĕпе Германи хушшинче Германин Литва, Латви тата Эстони СС Республикисенчи граждăнĕсене тата нимĕç национальноçлă çынсене Германие куçарса каясси çинчен тата Литва граждăнĕсене, литовец, вырăс, белорус национальноçлă çынсене Германирен (халичченхи Мемельпе Сувалки облаçĕсенчен) ССР Союзне куçарса килесси çинчен килĕшӳ тунă.

Çак килĕшӳсем тăрăх, куçса кайма кăмăл тунă çынсем килĕшĕве алă пусса çирĕплетнĕ хыççăн икĕ уйăх çурă хушшинче куçса кайма пултарнă.

Килĕшӳре палăртса хунă срок кăçалхи мартăн 25-мĕшĕнче тухнă.

Германирен (халичченхи Мемельпе Сувалки облаçĕсенчен) ССР Союзне пурĕ 21.343 çын куçса килнĕ, вĕсем хушшинче—литовецсем 11.995 çын, вырăссем 9.228 çын.

Литва, Латви тата Эстони СС Республикисенчен Германие пурĕ 67.805 çын куçса кайнă.

Совет Союзĕн Германи территорийĕ çинче ĕçленĕ переселенчески органĕсем тата Германин СССР территорийĕ çинче ĕçленĕ переселенчески органĕсем, хăйсен ĕçĕсене туса пĕтернине кура, кăçалхи мартăн 25-мĕшĕнче ССР Союзне тата Германине таврăннă.

Куçарса кайма хатĕрленес тата куçарса каяс тĕлĕшпе тунă ĕçсем кăçалхи январĕн вуннăмĕшĕнче тунă килĕшӳсем тăрăх пулса иртнĕ.

Горина ирĕке кăларнă

НЬЮ-ЙОРК, мартăн 24-мĕш. (ТАСС). Лос-Анжелосри вырăнти суд совет гражданинĕн, 1939 çулти февраль уйăхĕнче 6 çул хушши тĕрмере хупса усрамалла тата штраф тӳлеттермелле тунă Михаил Горинăн ĕçне çĕнĕрен пăхса тухнă.

Халиччен «Интуристăн» Лос-Анжелосри отделенийĕн заведующийĕ пулса ĕçленĕ Горина 1938 çулта суя сăлтавпа айăпласа арестленĕ: вăл «США-н нациллĕ оборонин интересĕсене хирĕç пыракан» ĕçсем тунă пулать. 1940 çулти декабрь уйăхĕнче çак приговора США верховнăй сучĕ çирĕплетнĕ. Çак ĕç тăрăх ССР Союзĕпе США хушшинче дипломатиллĕ калаçусем иртернĕ хыççăн, М. Горинăн ĕçне суд çĕнĕрен пăхса тухнă, М. Горина ирĕке кăларнă.

Ассошиэйтед пресс агентстви пĕлтернĕ тăрăх, суд ларăвĕнче судья США государство секретарĕн (ютçĕршыв ĕçĕсен министрĕн) Уэлесăн çырăвне вуласа панă. Çырура çапла каланă: тĕнчери хăшпĕр ĕçсене кура государство департаменчĕ çапла шутлать: США интересĕсемшĕн лайăх пултăр тесе, Горина ирĕке кăларас пулать, анчах та унăн çĕршывран тухса каймалла тата унта нихăçан та таврăнмалла мар».

Кăçалхи мартăн 22-мĕшĕнче Горин США-ран ССР Союзне тухса килнĕ.

КĔСКЕН

* Голланди Индийĕнчи Европăра служба пулма нумай летчиксене пĕрлесе хатĕрлеççĕ. Голланди летчикĕсен пĕр пайне Англире вĕрентеççĕ.

* Вăрçă пуçланнăранпа Данире пир-тавраш таварĕсемпе хатĕр тумтир хакĕ 92 процент, горючи хакĕ 200 процент ӳснĕ.

Закона пăсса ĕçлекен халăх судьи çинчен

Канаш районĕнчи 3-мĕш участокри халăх судьи пулса П. С. Пугачев ĕçленĕ. Вăл совет законне пăсакансене хирĕç кĕрешмен, хăшпĕр чухне вĕсене хӳтленĕ. Пĕрре вăл П. Алексеев растратчика айăпламасăрах хăварнă. Тивĕçлĕ организацисем кăтартса панă хыççăн кăна Алексеева ответ тыттарнă.

Пугачев судья ĕç дисциплинине пăсма та именсех тăман. 1940 çулти ноябрĕн 23-мĕшĕнче, ирхине 9 сехет те 30 минутăра ĕç вăхăтĕнчех эрех ĕçме тухса кайнă, унта кăнтăрла иртсен 2 сехетчен çӳренĕ пулнă. Çакăн пек пĕр хутчен прогул тунă хыççăн та вăл юсанман. Час-часах ĕçме пăхнă.

1940 çулти декабрĕн 12-мĕшĕнче Карăклă ялне артистсем постановка лартма пынă пулнă. Ура çине тăрайми пуличченех ĕçсе ӳсĕрĕлнĕ халăх судьи Пугачев, хăйĕнчен «ирĕк илмесĕр» ялта постановка лартнипе килĕшме пултарайман. Усĕрскер театр руководительне ятлама хăй патне чĕннĕ, налог укçи тӳлеме ыйтнă. Ĕç кунпа çеç те иртсе кайман. Вăл театр руководителĕн тумтирне çурнă, хулиганла ĕçсем тунă.

Пугачев судья закона пăсса ĕçлени, прогул тата хулиганла ĕçсем туни Чăваш АССР Юстици Халăх Комиссариатне паллă пулчĕ.

Пугачева ĕçрен чĕнсе илес ыйтăва Наркомюст халĕ Чăваш АССР Верховнăй Совечĕн Президиумĕ умне лартрĕ.

И. МИЛЕНДЕЕВ.

Профсоюз укçине тирпейлĕ тыткаламалла

Профессиллĕ союзсем хăйсен членĕсене тата вĕсен ачисене миллионшар çынна çулсеренех канмалли çуртсене, курортсене, экскурсисене, пионерсен лагерĕсене яраççĕ. Сĕмахран, пуçламĕш тата вăтам шкулсенчи работниксен союзĕн чăваш организацийĕ енĕпе кăна иртнĕ çулта канмалли çуртсенче, курортсенче, вырăнти санаторисенче тата пионерсен лагерĕсенче 1409 çын пулнă. Профсоюз членĕсем лайăх каннă, курортсенче сывалнă хыççăн производствăра тата учрежденисенче çĕнĕ вăйпа ĕçлеççĕ.

Путевкăсене чи малтанах производствăра нумай çулсем хушши ĕçлекенсене, стахановецсене, ударниксене памалла. Кашни путевкăпа вăхăтра усă курмалла. Анчах, çулсерен тенĕ пекех путевкăсем усă курмасăр юлнă тĕслĕхсем пулаççĕ. Пуçламĕш тата вăтам шкулсенчи работниксен союзĕ тăрăх 1940 çулта канмалли çуртсене каймалли 18 путевка, санаторине каймалли икĕ путевка тата ачасен икĕ путевка пурĕ 7 пин тенкĕлĕх усă курмасăр юлнă. Çакă вăл союз райкомĕсем, месткомсем, селькомсем контроль туса тăманнинчен килнĕ.

Кувакино районĕнчен Кожатова юлташ ачи чирленĕ пирки канмалли çурта каяйман. Ун çинчен вăл союз райкомне пĕлтермен, путевка усă курмасăр юлнă. Çакнашкал примерсене чылай илсе кăтартма пулать. Кăçал çакăн пек çитменлĕхсем пулмалла мар. Кашни путевкăпа усă курмалла пултăр, профсоюз укçине тирпейлĕ тыткалани кирлĕ.

С. СИМОНОВ.

Çĕмĕрлери хаçат витринисем пирки

Çĕмĕрле урамĕсемпе иртсе пынă чухне унта-кунта хаçат витринисене тĕл пулатăн. Ку лайăх. Анчах вĕсене кунта йĕркесĕрех кăларнă, витринăсенче кивелсе пĕтнĕ хаçатсем çакăнса тăраççĕ. Акă фактсем.

Районри çыхăну контори умĕнче витринăра 1940 çулхи октябрĕн 13-мĕшĕнче тухнă «Известия» хаçат халĕ те çакăнса тăрать, вăл йăлтах тĕссĕрленсе пĕтнĕ.

Мехлесопункт контори умĕнчи витринăри «Лесная промышленность» хаçат 1940 çултах тухнă. Вăл та улшăнмасăр çаплипех тăрать.

Комбинат клубĕ патĕнчи хаçат витринисем вара пушах.

И. ЕФРЕМОВ.

Шефа илнĕ

Çĕмĕрлери çамрăк натуралистсемпе техниксен станцийĕ организациленнĕренпе икĕ çул çеç тултарчĕ. Анчах станци çамрăк пулин те, натуралистсем ялхуçалăхĕнче çĕнĕ культурăсем кăларас, пысăк тухăçлă пахча-çимĕç культурисем туса илес енĕпе пысăк ĕçсем туса ирттерчĕç. Паха ĕçсемшĕн Главвыставком кăçал станцине Пĕтĕм Союзри ялхуçалăх выставкин участникĕ пулма кандидата çирĕплетнĕ.

Нумай пулмасть, Чăвашсен ялхуçалăх институчĕ станцине шефа илчĕ. Институтри профессорсемпе преподавательсем çамрăк натуралистсене кулленхи ĕçре пулăшса пыма пулнă.

Шахматистсен матч-турнирĕ

ЛЕНИНГРАД, мартăн 25-мĕш. (ТАСС) Паян Керес—Бондаревский тата Смыслов—Керес пĕрремĕшпе иккĕмĕш турсенче выляса пĕтереймен партисене выляса пĕтернĕ. Эстони гроссмейстерĕ, хăйĕн лайăхрах пулнă позицийĕсемпе усă курса, икĕ партине те выляса илнĕ.

Ыран виççĕмĕш тур пуçланать. Кереспа Ботвинник, Лилиентальпа Болеславский, Бондаревскипе Смыслов выляççĕ.

Музей хаклă документсемпе пуянланать

Чăваш республикинчи краеведени музейне СССР Революци музейĕнчен (Мускавран) Николаевски пехотнăй дивизин 27-мĕш номерлĕ приказĕн фотоӳкерчĕкне ярса панă. Ку приказа 1918 çулти ноябрĕн 11-мĕшĕнче, Уральск çине наступлени тунă чухне, Василий Иванович Чапаев алă пусса кăларнă пулнă.

В. И. Чапаев хăйне шанса панă дивизири красноармеецсене ĕçсыннисене капиталистсен пусмăрĕнчен ирĕке кăларассишĕн пĕр тумлам юн юлмиччен кĕрешме чĕннĕ. Контрреволюци çарĕсене часах çĕмĕрсе тăкăпăр, тесе красноармеецсене ĕнентерсе каланă.

— Юлташсем, Уральска контрреволюци çарĕнчен ирĕке кăларасси пирĕн умра тăракан пысăк задача пулать. Ку вăл юлашки çапăçусем умĕнхи пĕртен-пĕр çапăçу пулса тăрать. Тăшмана хирĕç кĕрешме пирĕн рете кашни ирĕке тухнă хуларан тата ялсенчен çĕнĕ боецсем хутшăнаççĕ. Уральск çитес кунсенче пирĕн алăра пулать. Мĕншĕн тесен, эпир боецсем хăюллă та паттăр, — тенĕ В. И. Чапаев хăйĕн приказĕнче.

В. И. Чапаев хулана илсен унта йĕркеллĕ пулмалли çинчен асăрхаттарнă. Вăл хулиганла ĕçсем тума, пурлăхсене çаратма чарнă.

— Хулиганла ĕçсене контрреволюци çарĕсем кăна тăваççĕ. Вĕсем ĕçсыннисене хĕсĕрлеççĕ, мăшкăллаççĕ тата пурлăхсене çаратаççĕ. Яланах асра тытăр, эсир мухтавлă, паянтан хурçă пек çирĕп Николаевски дивизинчи боецсем. Пирĕн дивизи контрреволюцие хирĕç чи пирвай кĕрешме тытăннă дивизисенчен пĕрийĕ шутланать. Эпир çапăçусенче пĕрмаях çĕнтерӳсем тӳпипе палăрса тăратпăр, — тенĕ вăл.

Приказ çинче çапла каланă: «Хĕрлĕ Çар салтакĕсем капиталистсене, помещиксене тата кулаксене çеç хĕрхенмеççĕ. Хамăр тăвансене, чухăн çынсене кӳрентерме юрамасть, вĕсемпе ăшă кăмăллă пулас пулать».

В. И. Чапаев çирĕп дисциплина пулсан çеç тăшмана çĕнтерме пулнине лайăх пĕлнĕ. Çавăнпа хăйĕн боецĕсене дисциплинăллă пулма вĕрентнĕ.

Музейра Чапаев приказĕн фото-ӳкерчĕкĕ унăн боевой ĕçĕсене кăтартакан çĕнĕ документ пулса тăрать.

В. ИСАЕВ.

„На берегу Невы“—сцена çинче

Чăвашсен Государство Академи театрĕ, «Нарспи» драмăна пысăк ăнăçлăхпа лартса панă хыççăн, ĕнер тепĕр пысăк пьесăна, этемлĕхĕн аслă çулпуçĕн Ленинăн образне кăтартса паракан «На берегу Невы» спектакле лартма тытăнчĕ. Вăл спектакле пирвайхи кун кăна 500 çын ытла пырса курнă.

«На берегу Невы» пьесăна театр сцени çинче лартса пани Академи театрĕн коллективĕ тунă пысăк çитĕнӳ пулса тăрать. Мĕншĕн тесен, пирĕн театр хăйĕн историйĕнче В. И. Ленинăн образне кăтартса паракан спектакле пуçласа лартать. Ку ĕçре театр коллективне партипе совет организацисен руководителĕсем, пичет, парткабинет работникĕсем пысăк пулăшу пачĕç.

«На берегу Невы» спектакле хатĕрленсе лартас тĕлĕшпе Чăваш АССР искусствăсен тава тивĕçлĕ деятелĕ Токмаков, Чăваш АССР тава тивĕçлĕ артисчĕ-режиссер Праудин юлташсем тунă паха ĕçсене уйрăмах палăртса хăвармалла. Вĕсем хăйсем çине илнĕ ответлă ĕçе чыслăн пурнăçларĕç, «На берегу Невы» спектакле вăхăтра сцена çине кăларчĕç.

Н. Э.

Академи театрĕн çывăх вăхăтри постановкисем

Чăвашсен Государство Академи театрĕнче, «Нарспи» тата «На берегу Невы» спектакльсене кăтартнă хыççăн, çĕнĕ спектакльсем хатĕрлеме тытăнчĕç.

Чăваш труппи белорус драматургĕ К. К. Крапива çырнă «Кто смеется последним» комедие хатĕрлет. Ку произведенишĕн автор 2-мĕш степеньлĕ Сталинла премие илнĕ. Вырăсларан чăвашла ăна Н. Янгас куçарнă, лартаканĕ—режиссер К. И. Иванов.

Вырăс труппи хальхах икĕ пьесăпа ĕçлет. Пĕри Ф. Шиллерăн «Коварство и любовь». Ăна режиссер М. С. Бурмистров лартать, ку вăл—Бурмистров юлташ сцена çинче ĕçлеме тытăннăранпа 30 çул тултарнă май—юбилейлă спектакль пулать. Иккĕмĕш пьеса — А. Ардов çырнă «Мелкие козыри» комеди. Ăна Г. Морев режиссер хатĕрлет.

Виçĕ спектакльне те апрель уйăхĕнче кăтартма паллă тунă.

Юрăпа ташă ансамблĕ валли—çĕнĕ костюмсем

Искусство ĕçĕсен Чăваш АССР Совнаркомĕ çумĕнчи Управленийĕ чăвашсен юрăпа ташă ансамблĕ валли çĕнĕ костюмсем çĕлетет. Куна валли Мускаври «Теаснабран» ятарласа шурă пурçăн-полотно илсе килнĕ.

Пурĕ 60 костюм пулать. Вĕсене тĕрлесе илемлетмелли эскизсене ЧАССР искусствăсен тава тивĕçлĕ деятелĕ художник М. С. Спиридонов тата художник Ю. А. Зайцев тунă. Тĕррисене Альгешри «Паха тĕрĕ» артель тăвать. Ку ĕçе художествăллă енпе ертсе пыма Ю. Зайцева хушнă.

Çĕнĕ костюмсем кăçалхи июнĕн 1-мĕш тĕлне пулса çитмелле. Кун хыççăн вара юрăпа ташă ансамблĕ Чăваш республикин районĕсем тăрăх, Совет Союзĕнчи нумай хуласем тăрăх гастроле тухса каять.

Телеграф ĕçне вĕренеççĕ

Канаш районĕнчи çыхăну контори çумĕнче Морзе аппаратĕпе ĕçлеме вĕренмелли кружок ĕçлет. Кружок занятийĕсене çыхăну конторинче ĕçлекенсенчен 18 çын çӳреççĕ. Кружока контора начальникĕ Михайлов юлташ ертсе пырать.

Апрель уйăхĕнче пурĕ 8 работнике вĕрентсе кăларма палăртнă.

28 пин тенкĕ выляв укçи тӳленĕ

КОМСОМОЛЬСКОЕ. Иртнĕ çулта районри перекет касси заем облигацийĕсем тăрăх 28 тенкĕ выляв укçи тӳленĕ.

Юлашки вылявра районри финанс пайĕнче ĕçлекен Харитонов юлташ 1000 тенкĕ, Андреев 300 тенкĕ выляса илнĕ. Çавăн пекех Çĕнĕ Măратри Киргизова, Ильин, Смирнова, райцентрта ĕçлекенсенчен Ижендеев, Долгов, килхуçи хĕрарăмĕ Бочкова т. ыт. юлташсем те выляса илнĕ.

М. ЯКОВЛЕВ.

Тӳрлетни

ЧАССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Чăваш Обкомĕн бюровĕ 1941 çулти мартăн 24-мĕшĕнче йышăннă постановленире («Чăваш Коммуни», 71-мĕш №) йăнăш пичетленнĕ цифрăсем пур. 3-мĕш №-лĕ приложенире Элĕкпе Вăрнар районĕсем тăрăх «Çимелли чĕкĕнтĕр» графара 130 вырăнне 120 центнер лартмалла. 6-мĕш №-лĕ приложенире Комсомольски районĕ тăрăх «Пурĕ пыл» графара 33 вырăнне 32 лартмалла.

Театр самодеятельноçĕн районри смотрĕ

СЕНТЕР. Мартăн 24-мĕшĕнче театр самодеятельноçĕн районри смотрĕ пуçланчĕ. Смотрăн малтанхи кунĕнче Шомикри туллимар вăтам шкулта вĕренекенсем «Масар ялĕсем» ятлă пьесăна лартса пачĕç. Драмкружок (руководителĕ Васильев) ку пьесăна лартма çителĕклĕ хатĕрленсе çитмен. Çавна пулах ĕнтĕ япăх выларĕç.

Иккĕмĕш пайĕнче вĕренекенсем Белов ертсе пынипе, гимнастикăллă упражненисене выляса пачĕç.

Шкулти шавлă оркестр (руководителĕ Мамаев) зрительсене савăнтарчĕ. Уйрăмăнах «Ах вы сени, мои сени», «Краковяк», «Поздняя осень», «Светит месяц», «Кай, кай Ивана» юрă кĕввисене аван вылянине палăртмалла.

С. НАЛИМОВ.

Пĕлтерни

Ыран, мартăн 28-мĕшĕнче, Пичет çуртĕн клубĕнче хулари стена хаçат редакторĕсен семинарĕ пулать. Семинарта **«Ленин тата Сталин—большевикла пичет тата рабселькорсем çинчен»** темăпа Макаров юлташ доклад туса парать.

Семинар каçхине 7 сехетре пуçланать.

ВКП(б) хула комитечĕ.
«Чăваш Коммуни» хаçат редакцийĕ,
«Красная Чувашия» хаçат редакцийĕ.

СУД

РОКК укçине салатнăшăн

В. И. Цветкова РОКК-ăн Çĕмĕрле районĕн комитетĕнче ĕçленĕ. Вăл хăйĕн ĕçне тӳрĕ кăмăлпа туса пыман, ĕç хучĕсене йĕркеллĕ усраман. Çакна пула РОКК ĕçне япăхтарса янă.

Кунсăр пуçне укçа-тенкĕ тыткалассине те Цветкова хăйне майлă туса пынă.

Член укçисене тата комитетри ытти укçасене вăл хăйне валли расходланă. Çапла вара темиçе уйăх хушшинче унăн 1725 тенкĕ растрата пулнă.

Çак кунсенче Çĕмĕрле районĕнчи 1-мĕш участокри халăх сучĕ Цветковăн ĕçне пăхса тухрĕ. Малтанхи следствире Цветкова хăйĕн айăпне йышăннă пулнă, судра хăйне айăпсăр теме пăхрĕ.

— Комитет укçисемпе ĕçсем выртакан сĕтел çĕмрĕк пулнă. Сĕтел çĕмрĕк пулнипе, укçасене унтан такам вăрласа кайнă,—терĕ вăл, хăйне хӳтлесе.

Анчах свидетельсем Васильевăпа Шишканова юлташсем Цветкова çаплах суйнине тăрă шыв çине кăларчĕç тата вăл растрата тунине палăртрĕç.

Халăх сучĕ Цветковăна виçĕ çуллăха хупса усрамалла тата растрата тунă 1725 тенкĕ укçана шырас илмелле турĕ.

Çĕнĕ кĕнекесем

Чăваш АССР Государство Издательстви СССР Халăх Комиссарĕсен Совечĕпе ВКП(б) Центральнăй Комитечĕ 1941 çулти мартăн 13-мĕшĕнче «Ялхуçалăх культурисен тухăçлăхне тата выльăх-чĕрлĕх продуктивлăхне ӳстернĕшĕн Чăваш АСС Республикинчи колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен» йышăннă постановлене уйрăм брошюрăпа чăвашла тата вырăсла 8-шер пин тиражпа пичетлесе кăларса, райсоюзсене ярса пачĕ. Кĕнеке хакĕ—15 пус.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

„ГЛАВКИНОПРОКАТĂН“
ЧĂВАШ РЕСПУБЛИКИНЧИ КОНТОРИ
Республикăри экрансем çине
ВАЛЕРИЙ ЧКАЛОВ
ятлă, художествăллă пысăк фильм кăларать.

Сценарий авторĕсем: Совет Союзĕн Геройĕ **Г. БАЙДУКОВ, Д. ТАРАСОВ** тата **Б. ЧИРСКОВ.**
Режиссер—**М. КАЛАТОЗОВ.**
Иккĕмĕш режиссер **С. ДЕРЕВЯНСКИЙ.**
Оператор—**А. ГИНЦБУРГ.**
Художник—**А. БЛЭК.**
Композитор—**В. ПУШКОВ.**

ПАЛЛĂРАХ РОЛЬСЕНЧЕ:

артист **М. Геловани,** республикăн тава тивĕçлĕ артисчĕ **С. Межинский,** республикăн тава тивĕçлĕ артисчĕ **В. Белокуров,** артистка **К. Тарасова,** республикăн тава тивĕçлĕ артисчĕ **В. Ванин,** артист **П. Березов,** республикăн тава тивĕçлĕ артисчĕ **С. Яров.**

Ленинградри Ленин орденлĕ „Ленфильм“ киностудийĕн производстви. „Главкинопрокат“ кăларнă.

„Валерий Чкалов“ фильма Шупашкарти кинотеатрта мартăн 28-мĕшĕнче кăтартма пуçлаççĕ.

Согласно ст. 12 закона о подоходном налоге с населения от 4 апреля 1940 года предприятия, учреждения и организации обязаны
К 10 АПРЕЛЯ 1941 ГОДА
ПРЕДСТАВИТЬ
в районные (городские) финансовые отделы отчет по форме № 47-а
об удержании с рабочих и служащих и приравненных к ним лиц подоходного налога и культсбора за I квартал 1941 года.

За несвоевременное представление рай(гор)финотделам отчетов (фор. № 47-а), лица, ответственные за представление этих отчетов, подвергаются штрафу до 100 руб.

Бланки отчета получить в райгорфинотделах. Правила заполнения указаны на оборотной стороне отчета.

Наркомфин ЧАССР.

СООБЩАЕТСЯ ДЛЯ СВЕДЕНИЯ
УЧЕБНЫХ, СОВЕТСКИХ, ПАРТИЙНЫХ, ПРОФСОЮЗНЫХ, КООПЕРАТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ И ВСЕХ ПРЕДПРИЯТИЙ ЧУВАШСКОЙ АССР, ЧТО
ЧУВАШСКАЯ ПРОМКАССА
РАСПОЛАГАЕТ ПУТЕВКАМИ
на сезон 1941 года в дом отдыха им. 12 лет ЧАССР.

В текущем сезоне намечены значительные улучшения культурного и здорового отдыха.

Спешите с подачей заявок и заключением договоров на приобретение путевок.

Дом отдыха начинает функционировать с 10 мая с 11-дневным пребыванием.

СТОИМОСТЬ ПУТЕВКИ 200 РУБЛЕЙ.

Справляться по адресу: Чебоксары, Калинина, 43, телефон 2-10.

3—1

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом Печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн—0—67, редактор заместителĕн—3—97, редакци секретарĕн — 4—40, пропаганда пайĕн — 4—97, парти пурнăç пайĕн — 7—97, экономика пайĕн — 0—38, çырусемпе рабселькорсен пайĕн—2—30, «Ĕçхĕрарăмĕ» журналăн—5—23, «Ленин çулĕпе» журналăн—0—85, издательство конторин—0—23.

НТ 2630 Гор. Чебоксары, типографии № 1 Управления издательств и полиграфии Чувашской АССР. Заказ № 191. Ф. Б. 58×84 п. л.